

310613

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 22-వ తేది సోమవారము

ఈ ధి రో ద్దా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, అశ్వీజమాస శ్రవణాక్షి ౧౩.

No. 169

నందిక ౧౬౯

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

ఘనమయినమందు

దక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనములోకనసిద్ధినిజడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమూర్తిగల మాయమందుగాను శరణుమందులవలన గొప్పముగలుగను. సంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసముగలగదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటనే వెలసినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

కేరళ నబ్బులనుకొనుడు

ఏల?

“మూడుకొరణములుగలవ”

1. ఈనబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెవండరు, బ్రౌన్ పిండునర్, కోల్ తారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి నబ్బులను కొనకుడు.

(2)

ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

8512

(1) జాతకవ్రతము (కుండలి) యొక్కవ్రతముగాని (2) తుట్టినతేది, జననకాల భుజియముగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ గ్రామము, ప్రస్తుతపురమున్ను, మాకు ఉత్తరము వ్రాయునమ యముగాని, ఈ మాటిలో నేదియో యొకటి మాకు బంపియిం దు, జాతకునియొక్క రూపము స్వభావము, శరీరాకోశ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళిత సౌఖ్యము, ఉద్యోగము చీకనము మొదలగు 25 సంగతులు దా ఖలా కొరకు వ్రాసియుండుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెదము. ఈవ్రాసిన సంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని 980 ఆశ్చర్య వేంకటేశాస్త్రి ‘దైవజ్ఞుడు’ గోపాలపురం కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

యొక్క ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి, జరుగబోవు ప్రతిసంగ థలములు, అనగా, మహాదళ, అంతర్దళాలములు గల పూరా జాతకము కాస్త్రసమ్యక్తముగా కయారచేసి పంపెదము. పూరా పాతకమునకు రు 2-00, అనునది 2-00, అద్యాత్మ మందుగా పంపవలెను. తక్కిన 2 రూపాయలకు వి. పి. గా పంపెదము. నవత్యరఫలము:— ముందు జరుగబోవు ఒక సంవత్సరపు ఫలము నెలవారీగా వ్రాయుటకు చార్జ్ రూ. 1-4-0, జన్మనక్ష త్రముగాని లేక జన్మకాలముగాని తెలిపిన రాలకు.

శుక్లనష్టము

మాత్రము 50కి రూ 1-4-0

చిరుసామాలు విరళముగా వ్రాయవలెను.

పూతని వైత్యరోగములకు సీసా 1-కి రు 1-0-0

మహాపాధి జ్ఞాపకకక్షి సీసా 1 కి రు 1-10-0

సంజీవి రక్తశుద్ధికి లేహ్యంతు 20 కి రు 5-0-0

పొద్దెజ ప్రత్యేకము, ఏకైక ట్టు కాకలెను.

టవర్ ఆండుకో, ఏలూరు, (శృష్టిజిల్లా)

వెల్లింగుటన్ సినిమా

20-10-28 శనివారము నుండి 26-10-28 లేది శుక్రవారము వరకు

శనివారము, ఆదివారములందు మాటిని పగలు 8-15 గం

త్రవంత మంతటను ఆకస్మికమున కల శ్రీమదున్న

ఇన్-డి-డెస్ ఆఫ్ బఫలోబిల్ అను

గొప్పకాటకము ప్రదర్శింపబడును. నటలు లండన్ ను ప్రక్షిప్తము

9, 10, 11, 12 భాగములు. మూడవభాగములో 8 భాగములు

గలవి. గాటంట్ గ్రాఫిక్, విసోదములు కూడ చూడబడును.

మోహిని తైలము

శ్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

5 కులములు గల సీసా 1-కి అకూలు 0-12-0 మాత్రము.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగద్యక్షి హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతనైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తమా యలు విచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శ్రీమదో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడుట, భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (211888-8) వి. ఆర్. జనార్దనగారయ్య, పింగళి, గుంటూరు జిల్లా.

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.

అంభసోదరులచే చేయబడినవి. శుభమునవి.

వంటనే ధరలకాగ్దులగుట వ్రాయుడు.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టన్న ఆండ్ లాక్ శుకర్పు etc.

8081

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డెసు: “ఇంద్ర ప్రస్థ” పెద్దాపురం.

కొలదికాలమే !!!

మొదటిభాగము 0-12-0 రెండవ భాగము 0-12-0.

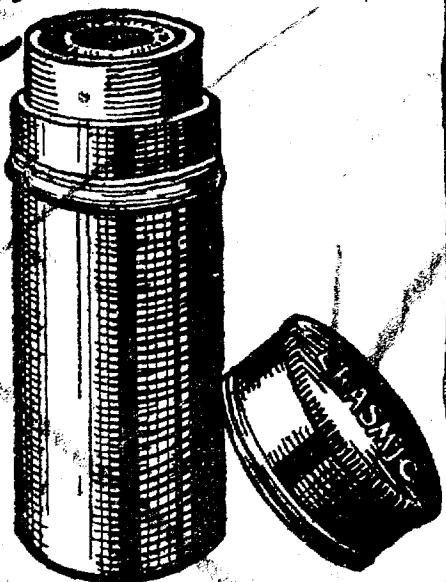
అ 0—12—0, చిత్తూరు చంద్రావతి చక్కని కొత్తనాటకము 0—8—0.

మొత్తం 16-4-6

అమృతాంజనము దీపో. మదరాసు.

U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS

నేతి వేంకటాచలపతిరావు

లాలజీ మేఘజీ,
గౌరవ కార్యదర్శి.

పదనాటవగోద పరిమండల మహాసభ

రాజులు 21-10-23 తేదిని ప్రారంభమయ్యెను

అధ్యక్షులగు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి మహాపన్యాసము.

“దేశజనులు స్వదేశవత్ప్రసిద్ధిని పొందునందు సంపూర్ణ దీక్ష గలిగినవాడు స్వరాజ్యము సుసాధ్య మగును”

సోదరీమణులారా! సోదరులారా!

నన్నీ మహాసభకు అధ్యక్షునిగ నియమించి, గౌరవించి నందుకు మీకు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా వందనములు తెలుపుచున్నాను.

ధీర్ధాం గను తీర్మానము

ధీర్ధాం సమాజమున ప్రత్యేక జాతీయ మహాసభానామకము ఈసభ జరుగుచుండుటచేత, ఆసమాజములో సంగీతరమైన తీర్మానము ననుసరించి, భవిష్యత్తు త్యాగ్యమును సర్వయముగోనుట కర్తవ్యము. కాననసభా ప్రత్యేకమును గూర్చిన తీర్మానము ఆ సభాతీర్మానములలో ప్రధానమైనది మరలమి యకమైన ఆత్మీయ అన్నవారము, మఱి అంతరాత్మ సంబంధము గురించియు, దేశమునను వారును తప్పక కీర్తన కాంగ్రెసుసభ్యులెవ్వరైన వారి కిష్టమున్నయెడల, కాననసభ కిష్టానికా నుండేభయ్యనియు, తనసభ్యులు సీతులయ్యుననియు, అందు నిర్ణయించబడినది. ఓటులియకాదన కాననసభాబహిష్కార విషయము ప్రచారము నిషేధించబడినది. కానన సభలకు పోతవారిమిత్తము కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రచారము చేయుటకు స్వతంత్ర్యము సంపూర్ణము. కాంగ్రెసుసభ్యులు ఎట్టిసహాయములు చేయకూడదనుటయు, కాంగ్రెసు ద్రవ్య మందులకు వినియోగ పెట్టకూడదనుటయు స్పష్టము. అతీర్మానమును గూర్చి జాతీయ మహాసభలో ముచ్చటించినవారు, అవిషయమును విశదీకరించి యేయున్నారు. అందుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయము అండుట కంతమాత్ర ముకాకలేదు. ఇంతకంటె పెక్కువరక అవిషయము విమర్శించుట యుచునను.

మఱియు జాతీయమహాసభల కాననసభల ప్రత్యేకమైన వారికి సర్వత్ర మొసంగుట మాత్రమేగాక, అసహాయాద్యమును నందు పూర్ణవిశ్వాసమును స్పష్టీకరించుచు, నిర్మాణకార్యక్రమమును కాంగ్రెసు సభ్యులందఱును ద్వితీయోత్సాహముతోడ సాగింపవలసి నదని విధించబడియున్నది. కాని ప్రజలందఱుకంటె ప్రచారముల మొత్తము కాన్యధ్యమలలోనే యుగిరి నిరుత్సాహ ముపొందిండుటచేత కార్యనిర్వహణమునకు గడింకుటకు సంభవించుచున్నది. ప్రజలలో నిరీతిని సామన్య ప్రచారములు ప్రచారము ప్రారంభించిందంతమాత్రమున ప్రయోజనము లేదనుచున్నారు. ఇట్లయితలు సంచారము చేయుట అసంభవమనుచున్నారు. కొంతవరకిది నిశ్చయముగాకమృదుగాని నిరుత్సాహమునకు తగిన కారణములు కానినవు. సంకల్పరహితముల స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు పోవుటకు కారణము ప్రజలలోపము కాని గాంధీమహాత్ముడువదలించిన అసహాయాద్యములయందు మహాభక్తియు లేక కాదు. కాన్యక్రమము అయిన బోవించినది ననుష్ఠించినదియెడల, కార్యసిద్ధి గాకపోదనుట బాంబులను విద్యార్థికి సహితము తెలిసినవిషయము?

అసహాయాద్యము ప్రభావము

నిరుత్సాహపూరితమై కార్యక్రమము మొదలైనది ఈరెండు సంకల్పరహితములైనను, అసహాయాద్యము ప్రభావము కొన్ని సంకల్పములలో విఫలముగా ప్రకటితమైనది. చరసాలలో క్రమబద్ధమయి గాంధీమహాత్ముని తపోబలముచేతనే యునట్లు రెండు మహత్తరమును విషయములు అసహాయాద్యములయందు చూపినవి. రణవీరులగు ఆకాలీలు గురువార్యసంకల్పమున గావించిన శాంతిసమరము లోకుల సత్యాగ్రహత్యాగతులయినను, ఆగ్రహములేక ప్రతికారము కలంపక ఘోరభాషలకు తలయొగ్గిన ఆకాలీల సహనము విషయసాధనమై అసహాయాద్యమనీడ మగు అహింసాప్రభావమును తెల్లదించినది.

సాగ్రహమున జాతీయతాగౌరవమును నిలుపుటకు సర్వరాష్ట్రములమండియు విచ్చిభటులు వికరియెనుకొనెను అట్టి ఆత్మీయమండలమును దునుకెట్లు తాత్కాలిక ప్రత్యేకములనగాక తన భర్తయు నిర్వహించు నేత్యాగతీత కార్యమన ముక్తలై బహుదూరమునండి సాగ్రహమునకు ప్రయోజనమై కట్టకార్యమున పట్టుకుటకు సంసిద్ధులైపోయి చరసాలలందు

పథరని యిడుమల బడుట ఆ సహాయాద్య ము బలమునే చూపినది. అందు భవతులు, విశ్వాసులు, యువకులు, వృద్ధులు, స్త్రీలు సహితము చేరియుండుటచే, ఆ మహాద్యమతత్త్వము భారతభూమియందు వెలక లోతుగా పాదుకొని నది స్పష్టమైనది. నానుటలు భిన్న భావములచే నొకరియొడ నొకరు విమోచనము నహించి, కార్యక్రమము మూల దోసినను, అసహాయాద్యమతత్త్వము మాత్రము భారతీయుల మృత్యు పీఠముల నధిష్ఠించి యున్నదని తెల్లమైనది.

ఇక్కడెక్కడో నాభాసంస్థానమును గుఱించి, ఆకాలీలు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహము పూర్వరంగములయెను, అధిక తోత్యాహముతోడను, అంగబలముతోడను ప్రారంభమై, భారతభూమి నంతట ఆకర్షించుటకు మహాసంగ్రామము సంసిద్ధమగు చున్నట్లు నూచుట గన్పట్టుచున్నది. యుద్ధసంక్షోభము ప్రారంభమై, కాంతినివేటల కలకల భయము వివరమయ్యుచున్నది. ఇది యెను ఆ మహాద్యమయొక్క కత్తి యనియు ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి దాని నణచివేయుటకు వింతకీమార్గముల ద్రోక్తుచున్నారు. సమయము వచ్చినప్పుడు ఈమహాయాగమన పొల్లునుటకు భారతీయులెల్లడ సంసిద్ధులుకావలయును. నిర్మలత్యాగములై సాగించునీభర్తాపతురము విజయానికై మగు ననుటకు సందియము లేదు.

మఱియు గడిచిన మూడువత్సరములలోపల మనదేశమున కీర్తన రాజకీయములవారి ప్రయత్నములు విఫలమైనవి లాట చేతను రాజ్యాంగమువారి పరిపాలనము నానాటికి ప్రజలకు దుర్భరమగుచుండుటచేతను అసహాయాద్యమునే పరమకీర్తనమని విశదమైనది. సంస్కరణకాననము నిస్సారము బూటకముగావున గర్వమున అసహాయాద్యమవాయు ప్రపథముననే చూటి అట్లుగాదని విడిపోయి, సంస్కరణములు ప్రయోజనకరములని నిరూపించెదమని కంఠము గట్టుకొని మన మిత్రులగు మితవాదులు తమ ప్రయత్నములు స్వర్థము లైనవని వాడుచ్చిరి. కఠినమును, అంగ దేశ రాజ్యాంగ ప్రయత్నములు న్యాయాద్యక్తి కలవారిని తాము నమ్మి యుండిన సమీక్షలు కన్పయ్యెననియు, అట్టి భ్రమ లిప్పటికి విడిపోయెననియు మితవాదవాదులలే వివరంగాగ నుడివిరి. మఱియు మారిన సంస్కరణముల ఫలము, పన్నులు ద్వీగుణముగ హెచ్చుట ఉత్పాదము మొదలు, కాననసభ్యుల తీర్మానమును తిరస్కరించి, నిరంకుశాధికారసాధనములగు వీటోపద్ధికిట్లు వినియోగించుట లోనగు అధికములగా పరిణమించినది.

అన్యదేశ రాజ్యభారతీయులు

అధికాయించి యధికార దేశములలో అంగప్రభుత్వముగలదే సరి రాజ్యములలో సహితము భారతీయులు గౌరవముతో నిలుపుటకు స్థానము లేకుండుట సంభవించినది. కెనియా దేశమున భారతీయ ప్రజలనుగూర్చిన అంగప్రభుత్వమువారి తీర్మానము భారతీయులకు అంగసామ్రాజ్యమున వెక్కడను తెల్లవారిలో సమానస్థానమును బడె యుటకు ఆవకాశము లేనని స్పష్టపరచినది. నల్లవారిని ప్రాప్తముగ జూచి, ఎక్కడ జూచినను తెల్లవారి యధికత్వనే స్థాపించవలయునని శ్వేతజాతులు దీక్షవహించి యున్నారు. నల్లవారి పాదయు వారికి దున్నునముగ దోచుచున్నది. మరనదేశము వారితోడనిదేక స్వతంత్రముననుభవించు నట్లవారియెడ అమెరికాదేశపు రాజసాము సహితము అసహ్యమును ఆగౌరవమును చూపుచు, వారితోకలసి కూర్చుండుటకు సహించవలసిన కరానుదేశవారలవలన తెలియుచున్నది. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో తిరకాలమునండి వసించుచు, ఆస్తినిసంపాదించుకొనినవారైనను భారతీయులు అదేశసభ్యత్వమునకన్నులని తీర్మానింపబడినది. కెనడా, అస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు, మొనలగు శ్వేతజాతుల దేశములలో భారతీయులకు ప్రత్యేకమహుసాధ్యమైనది.

నానాజాతులవారి సంఘమునందు భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యము కలదనిపేరు. అతనిభుట ఇదేయూరభుత్వము వారిచే నియమింపబడుదురు. అట్లు నియమింపబడుచు న హానక ఇమామ్ సాహెబుగారు ఈమధ్య ఆగధలో తన యనుభవముల వివరించుచు, భారతీయ సభ్యుల కచ్చుట గౌరవము లేదనియు ఆసభ శ్వేతజాతులకే ప్రయోజనకారిగాని తక్కినవారి కెందు పలుకుబడి లేదనియు ఇండియా క్రభుత్వమువారు అందునిమిత్తము క్షయమునై ముఖము కన్యమనియు తెల్లదించిరి.

కెనియా నిర్ణయము

అంగ సామ్రాజ్యములలోని స్వతంత్రదేశ ప్రతిభలు సమాదేశములలో భారతీయులకు గూడ సమానభుత్వముండవలసిన పరితీర్మానించిరి. కాని కెనియా తీర్మానమువలన దాని సత్యము బయల్పడెను. దక్షిణాఫ్రికాదేశమువారి ప్రాన్యాన్ని రాజ్యములలో ప్రమాణుడగు స్పష్టమైనవారి, భారతీయులకు సమాన సభ్యత్వముండగూడదని ప్రతిఘటించి, కెనియా తీర్మానము నకు గూడ కారకుడయ్యెనని విదిమయ్యెను. కెనియాదేశమున దలి పడినట్లెల్ల వారు తమమాట చెల్లనియెడల సమరసన్నధుల మగుదుమని బెడంతుటచేత ముప్పది నెల భారతీయులను లెక్కనేచుక వారి స్వతంత్రముల నిజక అంగ సభ్యత్వమువారు శ్వేతజనుల పక్షముగ నే తీర్మానించినది తెలుపదుచున్నది. ఈ సంకల్పమున మితవాద వాదులక ప్రమాణుడగు క్రింద వాస కాత్రి గారిని మొట్ట మొదట ఆంగ్లామాయమును గురించి, క్లాఫురవములు పరిశీలనకరమ ఎట్టిసహాయమునంగి, యెట్టిగౌరవములనుచ్చిగో, కెనియా ప్రజలకు న్యాయములగు స్వతంత్రములకై ఆయన పట్టుబట్టి తీవ్ర వాదము చేసినప్పుడు ఆయన నెట్లు జలంఘించిగో, స్మరణమైచ్చుకొనలనియున్నది. ఇప్పుడు బలమయ్యి అంగ సామ్రాజ్యము దలి స్వతంత్రదేశ ప్రతినిధులసభ వాణిజ్యకంక్షలయ ను సమస్యయొకటి చర్చించబడుచున్నది. స్వేచ్ఛావాణిజ్యకర్తల అసాగ వీదేశమున కియారగు సరము ఆదేశమువారు వాయిమ్యమువచ్చిన యితరదేశములవారి, ఇచ్చుమచ్చినఫలముల అమ్మకొనెడి స్వాతంత్ర్యము. అట్టి స్వేచ్ఛావాణిజ్యము యితరదేశము ను మనదేశమునకును ఇతరదేశములకును మధ్యజరుగుచు ఎగువతి విగుమతి వ్యాపారము స్వేచ్ఛగా నడుచుచున్నది. ఇప్పుడట్లుగాక సామ్రాజ్యకర్తలకంక్షల యనుపేరుకే అంగ సామ్రాజ్యములలోని దేశములకుధ్యనే వాణిజ్యమరియు జరుగవలయుగాని యితరదేశములకు జరుగకూడదని యొక వాదన బయల్పడినది. ఇట్టి యెట్లు స్థిమైయెడల భారతీ దేశమునకు నష్టము సంభవించును. ఇచ్చుట చేతిపనుల నిర్మాణము లేదు. ఇచ్చుటఫలించు ముడిపనుల విస్తృతి ఎచ్చట హెచ్చు భూగిట్టుపాటలయందుగో, అట్టిదేశమునకు బంపి మవర్తలు లాభముపొందుచుండిరి. ఇప్పుడట్లుగాక ఏకమగ్రధరకై నను అంగసామ్రాజ్యములో జేసిన అస్థిలియా, కెనడా, న్యూజిలాండు, ఇంగ్లాండు, మొదలగుదేశములకే కంపలసీరమృను. ఇప్పుడేకలే అమెరికా, జపాన్, చీనా, ఫ్రాన్సు మొదలగు దేశములకు కలపలకడదు. అధికములతో న్యాయము నిషేధించుచు. మఱియు మనకు కలసిన చేతిపనులసంబంధమైన సరకులన్నిటిని ఇప్పుడేకలే ఎచ్చట హాగదొరకన అచ్చటికింకి తెచ్చియిక్కనుటకు బదులు ఎక హెచ్చుఫలములకై నను అంగసామ్రాజ్యమునకు జేరిన బ్రిటిషువ్యవహార, అస్థిలియా, కెనడా, న్యూజిలాండు మొదలగు దేశములకుండియే తెప్పించుకొనవలసియుండును. ఈసామ్రాజ్య ప్రతినిధులలో మనకు పలుకుబడిలేదు. భారతీయులకదు ప్రాతినిధ్యములేక. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిత్వ రిపో నియమించుకొని వారు ప్రత్యాపతిఘటగాదు. ఇట్టివర్తకసంకల్పపద్ధతి సామన్యముగా చేతిపనులను, స్వదేశమునిర్మాణము నభివృద్ధిచేయుటకు ఇంగ్లాండు మొదలగు దేశములు పూర్వమకలించినవి. మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు మనదేశమున చేతిపనులను సాగించి, వానియభివృద్ధి నిమిత్తము వర్తకసంకల్పములకర్తల నణచి పథమయ్యగాని ఇప్పుడు చేతిపనుల సరకులన్నియు ఇతర దేశములనుండి మనకు కచ్చుచుండుటచేత తపద్ధతి ఆదేశములకే లాభము సమహుచ్చునుగాని, మనకు మేలు చేయవలయుదు. మీ దుమిక్కిలి ఆసక్త మొనగూర్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నను ఇట్టిపక్షములలో మనకేమియు మేలు చేయవలదు. అంగ ప్రభుత్వాధికారులు చేసిన తీర్మానము మీ ప్రతిఘటిం చుట కధికారము లేదనియు అట్టితీర్మానము అన్యాయమని అసమర్థమున బయల్పడెనను గన్నుల బసరలుగాక స్వతంత్రము లేదనియు కెనియాసమస్యనుదృఢమున స్పష్టమయ్యెను. మీ

సామెతాచే కాననోల్లంఘనము అనవాయోగ్యమనునందు కుదిరెట్లు, విను ఆసాధనము (వయోగించనిది స్వరూపము చేహరదనియే పలువురచిట్టిపాఠము. కాన మనుచేయు క్రమత్వము లన్నియు కాననోల్లంఘనవయోగమునకు దేశమును సిద్ధముజేయుటకు అభిముఖము గావలయు. అందుకు నిర్మాణ కార్యక్రమము నెంతసేపువూర్ణముగ నిర్వహించ కలమో, ఆ రీతిను(కదముగ కాననోల్లంఘనము నడుపగలము. నిర్మాణ కార్యక్రమము పూర్తి కానిది కాననోల్లంఘన వాదికారము చేహరదని మహాత్ముడు పలుమారు బోధించి యున్నాడు. కావున నిర్మాణకార్యక్రమమును క్రతిచారుడు వెంటనే సాగించ వలయును. ఎన్ని సార్లు తీర్మానము చేయుటేగాని కార్యములు మాత్రము ప్రారంభించినదిలేదు. మర ఆంధ్ర రాష్ట్రమున ఈ యేడు జాతీయ మహాసభ కాశీనగరలో జరుపవలసియున్నాను. అది క్షాణ్ముఖగ నెరవేర్చుటకు ఆంధ్రులందఱు వృథావ్రతలై కృషి సల్పవలయును. ఆ మహాసభానిర్వహణ కారము ఆంధ్రులువై వెట్టికొనుట కిదియే ప్రథమము. కావున అభారమును ఆంధ్రులందఱును జాగరూకతతోను ఉదారభావముతో దను నిర్వహించి, కృతకృత్యు లగుదురుగాక! అట్లని నిర్మాణ కార్యక్రమమును మాటబ్రోయుట నగుదు. పాఠ్యమైసంకల్పరలో కాశీనగర జాతీయమహాసభకు ఆసక్తిక మగు నేర్పాటులు పూర్తి గావించి, అందుకు నియమితులైనవాకు తప్ప తక్కినవారందఱును నిర్మాణకార్యక్రమమును వెంటనే సాగించ వలయును. అనేక గ్రామములలో కుంభములు నామమాత్రములుగ నున్నవి. వానికే నూతనోద్దేవము పురోచ్చి, కుంభులను కేర్పి

పజలలో తొల్లింటివలెనే మరల సుఖాన్ని పొందగోరువాడు
పల్లవలయినా, ఖద్దరు నిర్మాణము చూచుకొంటే తెలుసుకొని,
రాటును లోకమును మూలబెట్టబడినది, అన్నవత్తములు పెంచును
మానవుల కల్యణంకావలయును. అన్నము పెట్టు స్వల్పత్రయము
గను స్వచ్ఛమును సిద్ధము చేసికొనవలయునో అట్లే వత్తము
లను స్వచ్ఛమును, స్వల్పత్రయమును నిర్మించుకొనవలయును.
దేశమును స్వచ్ఛత్రయ నిర్మాణమునందు సంగ్రహించి, లోని
పాడు స్వరాజ్యమును సాధ్యమగును. అట్టిదేవులను స్వరాజ్య
సంపాదకావళ్యము లను కార్యములు కారణముతోడను,
త్యాగముతోడను నే అవేర్చుకలదు. ఆంధ్ర
దేశము స్వచ్ఛత్రయనిర్మాణమునందు ప్రభావముచేసింది. కాకి
వాడలో జరుగనూర్చు జాతీయమహాసభకు ప్రోద్బలాత్మకముల
పాడు వచ్చునట్టికి ఎక్కువ జాతీయము, ఖద్దరత్రయముతో
వారికన్నుల కలపడునట్లు చేయవలయును. విదేశత్రయములను
కలికమునైన గానరావలెను, దేశమును స్వచ్ఛత్రయముతో
నింపివేయవలయును. ప్రతియింటను ఖద్దరునే కట్టవలయును,
ఆంధ్రజగత్తెరియను స్వచ్ఛత్రయస్వరూప మెత్తవలయును.

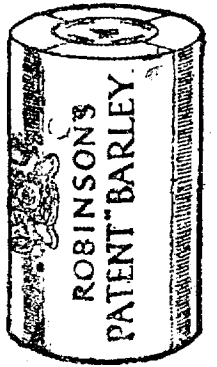
భారతీయుని కర్తవ్యము

ఆసహాయాధ్యమమునకు మునుపటికంటే నిస్సందేహముగా
కారణములుగలవని తెలిసికొనిన విషయములను స్వచ్ఛమై
యందును. వాయువును కార్యక్రమమును పూని పంపగని
ప్రజలలో నుత్సాహమును కొరతలేదని వాడుకొనియును. ఇం
చుక నిర్మాణముచేసియున్న యంత్రాపానును మరల మేల్కొల్పి
త్వి (జల నిసారకతతో స్థిరనిర్మాణము దృఢపరచుటకు కలిగి
కారుక చేయవలయును. ఎక్కడో కొండలు వై భారము వైయి
కొని స్వరాజ్యము సంపాదించెదరను భావము మూసవలయును.
వృద్ధులు పూర్వక మగు స్వచ్ఛత్రయమును కట్టవలను
త్యాగములను, స్వరాజ్యము సిద్ధించునుగాని వేరవార్తలులేదని
స్వచ్ఛత్రయపరచును. మహాత్ముడు బోధించినరీతిని కార్యములు
చేయవలెను, అనేకములను స్థిరమునాంచుటచేతనే ఇంతవరకు
కార్యసిద్ధి కాదయ్యెనని యిట్లు వారును కనుగొనవలయును. స్వ
రాజ్యము కావలెనని కాంక్ష లోనినంతమాత్రమున జాలదు. స్వ
రాజ్యాధ్యక్షములు వారి మానసములందు గాఢముగా నాటుకొని
కలయును స్వరాజ్యము లభించినచో గాని కడుపారభుజింపజాలను,
కన్నులార నిద్రింపజాలను, వజ్రమువైభవమునైన ననుభవించ
జాలను అని ప్రతిభారతీయుడును తీర్మానము ఆంధ్రదేశమునందు
మిగిల్చి వృద్ధులకేదనచే పరిపాలనలయినా, భారత
మారి స్వరాజ్యపీఠము నద్వైంది యందలి కన్నులారగాంచి మో
క్షాందమున నోలదవలెనను పేరానలేక నుత్సాహపరచును.

స్వరాజ్యములేదని మన యీ ప్రకృతిజీవితము చానినట్లయిన ప్రతి
క్షణమున మనస్సునందు దలపవలయును. స్వరాజ్యము లేదని మన
ధనము ధనముగాదు. స్వరాజ్యము లేదని మనదృష్టిగదు
స్వరాజ్యము లేదని పదవులు పదవులు గావు. బియ్యము బియ్యము
గావు. స్వరాజ్యము సంపాదించునట్లుచే జన్మసార్థక మగును
అప్పుడే మనము పురుషులమని చెప్పుకొనవచ్చును. అప్పుడే
మనము భారతీయులమని గర్వపడవచ్చును. కలనాములు కట్టి
పెట్టి, కత్తు లంగిరింపజేసి, అంకిరణుల పరిశుద్ధము గావించు
కొని, న్యాయములవారి, సర్వములను వారిని సమానముగా
గౌరవించి ప్రేమపూర్వకముగా ఆలొకనముచేసి, ఎల్లవల సుఖ
మును ధర్మమును జేయుకొనిగానిని పరిశ్రమను స్వరాజ్యదీక్ష
బూనవలయును. ఇదియే ఉత్తమపురుషులకు మహాత్ముని సందే
శము. అనేకపురుషులు జన్మించిన యీకాలమున జనమొం
దుకు మహాభాగ్యము. అమరావతి ముని కన్నులార గాంచి
వారి వాక్యముల చెపులరనిని అయిన యువదేశముల ధిక్తికార్య
సములలో గ్రహించివారిచే పుణ్యము. గాంధీ మహాత్ముడు
భారతీయులలో నెల్ల ఉత్తముడను పేరి గాంధీయే గాక జాతీ
యలో మహాపురుషులలో సహితము ఉత్తమశ్రోతుడని. రిజిస్ట్రే
బడుచున్నాడు. అయిన సంకేతము ననుసరించి ప్రయత్నించి
వారి ప్రయత్నములను తుపాకులు, ఫిరంగులు, బాంబులు, మొద
లగు ఆస్త్రములు ఎన్నియైనా ఉద్ధృతపలే నిర్భయముగా
పారిసంకల్పింపి కడి యెట్టి అంశములయినా కల్పింపగలం.
మానవు కేవలవలె భూమియొద్దమును నల్లక కేళువుల హింస
పం రక్తపాతము గావించు అర్థములనుచేత స్వల్పత్రయము బడసి,
సంకల్పసిద్ధి గాంచెదను. మానవజాతియంద మహాభాగ్యకేళి యిది
కల్పిగావించుకొని కార్యక్రమ సమర్థులగు వారొకరియొక
మెంటించును మోక్షమును బడయును. కావున లోకకల్యాణము
నకు అనుగు ఆ మహాత్ముని సందేశము ననుసరించి స్వరాజ్య
మును సంపాదించి లోకమునకు భారతభూమిని మార్గదర్శక శక్తి
కృతకృత్యులమై ధన్యత గాంచవలయును.

బిడ్డల తల్లుల కందరికిని

తెలియవలెను

రాబిన్సన్స్ పేటెంటు బార్లీని, ఆవుపాలతో గాని, లేక బజ్జెపాలతో
గాని, లేక కనీడెన్నును పాలతో గాని చేర్చి కాచిన గంజ తల్లిపా లెంత ముల
భముగా జీర్ణమగునో అంత సులభముగా జీర్ణమగును.

ఎట్టి జ్వరము వచ్చియున్నను దేహమునకు చలువను కలుగజేసి, మంచిపుష్టి నిచ్చును
మీ వైద్యుని అడిగిన వారే సలహా నిచ్చెదరు.

Robinson's
PATENT BARLEY

Manufactured by

Keen, Robinson & Co., Ltd., London.

(Incorporated With,

ENGLAND

No 3

J. & J. Colman Ltd., Nerrwich & London.

వాడితిరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడినలోపింపుడు!!

ఈ ఆయుర్వేద మౌక్త్యము మొదటి రకం: మూర్తి, కు కల పుష్టి, కచ్చురూపము, అమూల్యమైన విషయాలను
చేర్చి రయ్యుచేయబడినది. వానికరమకు వస్తువు లందుచేయులేదు. విన్నలు, పెద్దలు, చుసలివారు, రోగిలకు మొదలగు వారెం
దులకును పాపభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడరిగినది. 250-800 మౌక్త్యము కల బుడ్డి 1-కి ధర్మ 0.4-0 బుడ్డు 6-కి 1.4-0
పోస్తుభుత్వ చే.

ఈ దిగుత తెలుపబడిన కే వధము కచ్చుక మంచి గుణ మిచ్చును.

రావా పనోడివి:—సాధారణమైన జ్వరములు, జలీర్వరములు, మలేరీయా మొదలగు వాటికి మంచి గుణమిచ్చును.
(64 పొట్టుములు కల) ప్యాక్టులు 1-కి రూ. 1-0-0.

శివకాంతి తెలయు:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిమలభముగా వారి వారి రయ్యు ననుగరించి
కొన్ని పొట్టు తీసుకొని సుఖముగా విశ్రమముచేత. కచ్చుము లేదు. సంకటము, అనాద్యము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర్మ 0.4-0

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయములకు కేవలభోగ్యముగా చేయవలయు గాక అనేక
వ్యాధులకు కరణముగను. అట్లు లేక దేహమునందున్న వ్యాధులను పోగొట్టి మలార్థమున, లేక ఇతరవ్యాధులను రానిదొక
అటకకరమును. అనేక వేల డెన్టాల్ ఖర్చును వచ్చును.) డెన్టా 1-కి ధర్మ 0.7-0.

మహా సాధాగ్య శాంతి:—(బాలింతల పాకీటికి వ్యాధులను కంటిది. కనిపెట్టును, కరువాత వారికి సరియైన
కౌమధము యివ్వవలెనను గాక కలగు వ్యాధులన్నిటిని యిది కచ్చుక ముగర్చును. 20 కులంబుడ్డి 1-కి ధర్మ 1.0-0

(8) సాశ్వతమైన కేకగచల కండితులు. శ్రీ శ్రీకారామవైద్యశాల, మైసూరు.
బ్రాంచి, నెం 331, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి.పీ.లు పంపబడవు. (594)

బంగారు, వెండిగలుగు, పాత్రలును, కొరువారు

తప్పక చదివిచూడుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!!

మా స్నేహితులు, మాతో లావాకేరి 10 సంవత్సరములనుండి చేయుచున్న వారి, అతిమానప్రజ్ఞములం దున్న
వారికి బంగారు, వెండిగలు, ఇతరసామానులు, రాళ్లనూ, బహుమతి పరికరములు, బధవిధ గిన్నెలు ఇత్యాదులన్నియు మొద
లగునవి ఎన్ని మోస్తరు అన్నవో అన్నిటిని కూర్చిగా 92 రాయలతో 172 పక్కములకిగిన క్యాటలూగు వారి కోరిక
మేరకు 1/8 డబుల్ క్రాసు ప్రైజులను ఇచ్చి ధరింపబడినది. ఇట్టి త్రిభావలో (కాఫీ, త్రవిడ, అంగ్లభాషలలో)
ఇన్ని పదములను చేర్చి భారతదేశమునందు మొదలగునదిలేదయే చెప్పవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిది మిక్కిలి ఉప
యోగము. వారు పురు, తరము, నగనెంకలను తెలిపిన కాపీలను కలలు వారికి కలమున వాడుచువోటికి చేరును. క్యాట
లూగు 1-కి కట్టుబడి ధర్మ 1-0-0 లయినను 1-0-0 యేకే ఇవ్వవచ్చును. కావలసినవాడు ఈదిగునలా (మొదలు వ్రాయవలెను.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగలు వర్తకులు.

25, చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

యు రి గె

గెనేరియా (నైగరోగము) మొదలగు మూత్రనాళి సంబంధమైన రోగములకు అమోఘమైన
కౌమధము. 40 కాపీసల్స్ గల (మోతాదులు) బుడ్డు ప్రకృతేష్ట పావులలోను దొరకును పూర్తివివర
ములు బుక్లపై నగలవు. వివరములకు ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

సి. టి. హారి అందుకో,

46, సింగరాచారివీధి, తిరువళ్ళీ, మద్రాసు (టోకుగా విక్రయించువారు)

ఎస్. వి. బయ్యేశ్వరరావు అందునన్న

సూర్యారావుపేట, కాకినాడ (ఉత్తర సర్కారులకు సబ్ విజంటు)

నాభా సత్యాగ్రహము

అకాలీలవైదాడి

గురుద్వారా-అకాలీ దారుసంఘముల ప్రకటనలను పత్రికలలో ప్రకటింపగూడదు

గురుద్వారా సంఘసభ్యుల ఊరేగింపు

తారంతరముతో పోలీసువారిదాడి

తారంతరముతో పోలీసువారు అకాలీ బాలు కార్యాలయమును సోదాచేసి రివోల్వరులు బట్టుకొని పోయిరి గురుద్వారా సంఘము వారు ప్రతిఘటించిరి.

అకాలీపత్రికలు

అక్టోబరులో అకాలీ, అకాలీ పక్షి, ఆమ గురుద్వారా సంఘము వారి పత్రికలు రెండును వారము రోజులు వెలువడలేదు మే 20 వ తేదీని వెలువడెను.

వచ్చులు

సర్దారు జోగిసింగుగారి అకాలీబాలుకు అభ్యర్థునిగా ఎన్నుకొనిరి. సర్దారేవాలయము మేనేజరు తేజసింగుగారిని అరెస్టుచేసిందిన ఖిలాసా సింగు గారిని ఆ తదవకీ ఎన్నుకొనిరి.

అరెస్టులు

సాగోదాలో అకాలీలకు దండరిన్ని ముక్తేశ్వరునందచెటి గురుద్వారముకు మేనేజరుగా నన్ను చుప్పాదసింగుగారిని మరి అరెస్టుచేసిరి.

శిరోమణి సంఘసభ్యుల ఊరేగింపు

అక్టోబరు గురుద్వారా కార్యసంఘమును క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు పిఠుమెంబు నూరేగింపుతో తిరిగి, తమ్ము అరెస్టు చేయవలెనని కేక రేడుచు ఎన్నికల స్థానమునకు వచ్చిరి. కాని పోలీసువారు వారికేలను లెక్కచేయక మిన్నకుండిరి. ఎగరమున కాంటికి భరింపరాక, జతాదాము మున్నగువారి అరెస్టు చేయబడలేదు.

తొమ్మిదగురిని అరెస్టు చేసిరి

మరల తొమ్మిది మందిని అరెస్టుచేసిరి వారిలో సర్దారు గురుద్వారాకార్యసంఘసభ్యులు, వారిలో నొకరిని పాటియా లాసంస్థానమునందు అరెస్టుచేసిరి. (ప్రబంధక సంఘము క్రొత్తగా

ర్యక్తిగతము జన్మకరిసింగుగారియొద్దని రావోడిలో పోలీసువారు సోదాచేసిరి.

న్యాయవాదుల సమావేశము

అరెస్టుచేయబడిన అకాలీగురుద్వారాకార్యాలయము కయిన తేదీన కేసులలో వాదించవలెనని నిర్ణయములవారు కలలుపుకు కోరుచున్నారు. వాదించుటయే మానుటయే గురుద్వారాసంఘమువారు ముందు నిశ్చయించెదర గాని యీ విషయమున సమావేశము చేయవలెనని వ్యాఖ్యానములు ముందుగా లెజిస్లేషన్ ప్రాధికారము గురుద్వారాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

గురుద్వారా సంఘమువారి ప్రకటనలను పత్రికలలో ప్రచురింపగూడదు

శిరోమణి, అకాలీదాసు సంఘములు అక్రమసంఘము లని ప్రకటించబడిన గాన ఆ సంఘములవారు చెబుట ప్రకటనలను పంజాబు రాష్ట్రమునందలి పత్రికల సంపాదకులు పత్రికలలో ప్రకటింపగూడదు. అప్రకటనలు కృత్రిమవాటికి ఏర్పిగా చేరిన వారు ప్రకటించుట దని పంజాబు కోర్టునకు వారు ప్రకటించిరి.

నిర్ణయము విజృంభి

అక్టో 22 వ తేదీని రాజకరిందిని హూరించుటకు చాలమంది నిర్ణయములు లాహోరుకు వచ్చిరనుగాన వారు సమావేశమై గురుద్వారా సంఘమును అకాలీదారుల గుర్తిచేరక నమోదు చేసిన ఉత్తరవుల విషయమున ఆలోచింపవలెనని నిర్ణయము పోలీసు డిప్టీనామర్చంట్లు డ్రాకు హిందూభివలుగారు నివలమిలిటరీ గెజెటు ప్రకటించెను.

అమృతసరులో అరెస్టులు

బాబరు అకాలీకేసు సంబంధమున సర్దారు కారాజుని సింగు, జయతులుసింగుగార్లును అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. వె)

అఖిలభారత ఖద్దరు ప్రదర్శనము

డిశంబరు నెలలో కాకినాడలో జరుగును

దేశీయవస్త్రములను ఖద్దరు ప్రదర్శనమును గూడ జరుపుటకు నిర్ణయించబడిన ఈ ప్రదర్శనము జరుగునని యిదిగో ప్రకటించబడినది. ఖద్దరు ప్రదర్శనకు పాటు చేసి మామిడిబడును. నూలు, టైలర్ గాక పట్టు ఉన్ని బట్టలు గూడ ఖద్దరేయవలెను. ఈ ప్రదర్శనమున మామిడిబడు అందెను.

మొదటిది నస్తుప్రదర్శనము

ఇందుకు తయారైవచ్చిన సరుకు లాహో ప్రదర్శనకు బడును. ఈ వస్తువులలో శ్రేష్ఠముగానికి బహుమతి యిచ్చి బడును.

తేదీదాది పన్నురద్దాణకాల: ఇదిట నివేదికలు తయారవులను చూచి మామిడిబడు, 5 సంవత్సరముల నూలువత్తులు, పరిశీలనముగల ఆంతులను కేటాయింబు, దేశీయవస్త్రములలో బట్టలకు రంగులను కేయింబు, తివానులను నేయింబు, బట్టు, టైలు శితి మున్నగువను లామూలాగముగ ఇదిట చేసి మామిడిబడు.

మాదవి దుకాణములు. ఖద్దరు బట్టలు, ఖద్దరువస్తువులు, పనిబట్టలు మున్నగువారిని ప్రదర్శనగోరువారికోరకు చాల దుకాణము లెప్పుడవలెను. ఆ ప్రదర్శనము ప్రదర్శన ఉపసంఘమువారి మరతులకు బదులు కావలెను.

ఈ దుకాణములలో ఖద్దరు బట్టలను మాత్రమే గాక యితర స్వదేశీవస్తువుల నన్నిటినిగూడ వారు విక్రయింపవచ్చును అందులకు సుఖముగా నుపయోగించుచున్నారు. సంఘమువారికి వాని మరతులను తెలిసిగోరవలెను. సంఘమువారు కొన్ని బహుమతులను సర్దిఫీకేటులను యిచ్చునలెచిరి. ఆవిరములు ముందు ప్రకటించబడును. ప్రకటనలు ప్రముఖముగా పత్రికలలో వెలువడుచుండును. దేశీయులు సర్దిఫీకేటుల తోడ్పాటునందలి గోరెనము అని ఉపసంఘ కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

మొనూరు ప్రాతినిధ్య సంఘ సమావేశము (స్వకీయవిలేఖరి)

మొనూరు, అక్టోబరు 21:—మొనూరుప్రాతినిధ్యసంఘము యొక్క దసరాసమావేశము రేపు చుద్దాకా 12 గంటలకు జరుగును. మొదట దివానుగారు గౌరవంతర్జిత పరిపాలనావర్గి యంతయు క్షుప్తముగా వెలిబెరుతురు. ఈ సమావేశము చాలము ఖర్చుమైనది. ఏలయునది, 40 సెంటలు గడచిన కిరీతి కేటికి మరల మొనూరు పరిపాలనావిభాగము నందు ప్రాతినిధ్యసంఘమునకు చట్టములనుకూర్చు మన ఒక స్థానము సంకరింపవచ్చును. మహారాజాగారు కేటగిరిలో తమ ప్రకటన నును వెలిబెరుచెదరు సీటువిడిచివారు నడిచిన దాని వనున రించి, ప్రజలలో ప్రబలియున్న అసంతృప్తికి జవాబుగా మహారాజావారి ప్రకటన క్రిందటి దసరాకు దివానుగారినిగల ప్రకటనకుంటె ఎక్కుడు మేలు నూచించునని అనుకోనుచున్నాడు. మహారాజావారు స్వయముగా ఉద్యోగేతరు నోనిని నిక్కాలకు గా నియమించుకొందరిని వెలియుచున్నది.

కర్మింపవచ్చు విషయములు 185 గలవు. కాన అరెస్టుయొక్క యాభిలాషా వూర్తిగా చర్చింపబడునను అభిలాష. ఇందుకుధానమైనది ఆర్థికవిషయము. ప్రభుత్వవ్యయము చాలమెక్కుగా నుండుటచే, ఉన్నతాధికారుల వేతనములు 100 కి 25 వాగ్గిన కిగింప వలెనని ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమును కోరెనట్లేందిరి. ఇతర విషయములందు, గా) మౌఖిక విధివిషయము, భూమిపన్ను కిగించుట, మిశ్రపానోద్యమ ప్రయత్నములకు ఒక సంఘము నేర్పరుట రాజకీయ చట్టములకు కరణము, టెన్సీచట్టము, భిక్షుకులసంఖ్య కిగించుటయెల్లములు, హిందూ మసల్మానుల సంయోగ మేర్పరుట కొక సంఘమును నియమించుట, ఆయుర్వేద యూనానీ వైద్యములభివృద్ధి, గృహపరిశ్రమభివృద్ధి ఫలసాయముల బ్యాంకులు, బాలి బాలికలకు పాఠశాలయందు వైద్యులతో జేయుటలు, ప్రధాన విద్యార్థిభివృద్ధి గావించుట, 'ఎగ్జిటెన్స్'కు బదులు 'ఇంటర్మీడియట్' తరగతి బెట్టుట, సెంట్రలు కాలేజీయందు 'జనరల్' డ్యూ' కేర్చుట, కన్నడ భాషను రాజకీయభాషగా జేయుట, మొదలగునవి ముఖ్యమైనవి.

సక్రమముగా జరిగిన, సభ 27 తేదీతో ముగియగలదు.

అమృతసరు ఖిలాఫతుసంఘము.

ఖద్దరుకార్యదర్శులను అరెస్టుచేసిరి

రాజకరిందిని లాహోరునవచ్చినపుడు ఆయనకు సమ్మానవక్రమును నమస్కరించలేనని అమృతసరు అంజామాను ఇస్లామియాసభలోగలవారుచుగా రొక తీర్మానము నుపపాదించుగా అందులకు సమ్మతింపక ఖద్దరుసంఘసభిని అమృతసరు ఖిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శులగు హిఫాందకు, అబ్దులు గఫారుగార్లు ను యద్దరిని అరెస్టుచేసిరి (ఆ. వె)

వాతావరణస్థితి

1923 సం అక్టోబరు నెల 22 తేది సోమవారము

Table with 6 columns: Station, Max Temp, Min Temp, Wind, Humidity, and Rainfall. Rows include Gopalpuram, Rajahmundry, etc.

సర్కారులు:—కొన్నిచోట్ల ఆకాశము కర్మలముగా నున్నది కొన్నిచోట్ల మబ్బులు దట్టముగానున్నవి. గోపాలపురం, బందరులో అల్పశుభ్రము గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మబ్బులు ఒకమాత్రముగా నున్నవి. శీతోష్ణస్థితి సమానముగా నున్నది.

కర్నాటకము:—అంతటను కలకలముగా చినుకులు బడినవి. కడపలో 0.22 అంగుళములవానక కెను. మబ్బులు ఒకమాత్రముగానున్నవి. కడపలో పగటివేడిమి 4.8 డిగ్రీలు తక్కువ ముదానులో 2.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ముదానులో రాత్రి వేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని కక్షిణమున తూర్పున వాన మెక్కువ కురియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రా, వాతావరణ కార్యదర్శుడు

రంగురంగుల జుతాపాణి, వాకరపూవు, త్తుల, పంపా
 కాయలు, పెద్దకొద్దులు, చల్లబాణిపాణి, నత్తి, తిమ్మిలు,
 గోమనుకాండిలు, దారామన్న, చెమ్మబుళ్లు, పోడిలు,
 బంగాళువాన, నెండివాన, అత్తిరకులు, అవ్వుట్లు, చిగులు,
 తోటలు, భోగిమంటలు, తుపాకీమందు అన్నిదేశములలోనిది
 995 మంజువాణి ప్రెస్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సం. అక్టోబరు నెల 22 వ తేది

సోమవారము

గాంధీమహాత్మునకు

జయ మగుగాక !

గాంధీమహాత్ము ననువరింపుడని, గోదావరియందల
 పుణ్యము దేశభక్త కొండ వెంటటప్పయ్య
 పంతులుగారును, లక్ష్మణపురమందు పుత్రకా
 ప్రతినిధి యొక్కతో మచ్చటించుచు మహాత్ము
 దాలీగారును, స్వప్నముగ వ్యక్తీకరించిరి. ప్రస్తుతి
 రుస్సితీ కంఠకును ముఖ్యకారణమేమి? మహా
 త్ముడుపడేశించిన సదుపదేశములను మూలద్రో
 యటయే. ఎన్నికల అడవిడి జరిగెడి నీ సమయ
 మునకును మూడుసంవత్సరముల క్రిందట ఎన్నిక
 లను జరిపిరించిన వెనుకటి సమయమునకును
 గల తారతమ్యము గాంచిన, వివాదము జనింపక
 మానదు. సహాయనిరాకరణ ధర్మము వెనుకబట్టి,
 సహకార వాతావరణము ప్రబలుట, దేశదస్థినికీ
 నిదర్శనము. స్వరాజ్యము చేరువనునచో, ఇట్టి
 సీతీ విచారము గలిగింపజాలదు. కాని, స్వరాజ్య
 యాత్రాయందు, దేశము ముందంజవేయజాలక
 బోయెను. గతిమునకు వగచి లాభములేదు. ఇక
 నయినను దేశము దృఢనిశ్చయముతో పాటుబడిన,
 సత్వరాభివృద్ధి గాంచగలదు. అఖలభారత కాం
 గ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు దేశభక్త కొండ
 వెంటటప్పయ్యపంతులుగారు రాజ్ జోలులో జరిగిన
 గోదావరిమండలసభ కీర్త్యుతి వహించి, యొసగిన
 గంభీరపన్యాసమును పేరొకచో ప్రచురించితిమి.
 దీనియందు కొంతయంతములు లేకున్నను, వా
 రించిన హితము అమూల్యమయినది. ఆంధ్రప్రము
 ఖని హితము ననుసరించుట, ఆంధ్రుల ధర్మమగు
 చున్నది. ఇప్పుడు జూడగినది కార్యదీక్షగాని,
 వాగాడంబరముగాదు. నూతన సందేశములకొరకు
 పరిరేపించుచు ప్రజలు వ్యర్థముగ కాలము గడుపుట
 చేతనే, జాతీయోద్యమము స్తంభించుట తలస్థించి
 నది. కొత్త సందేశముల లాభములు వ్యక్తమగుచు
 నే యున్నవి. ఇప్పుడు ప్రజలకర్తవ్యము గాంధీమహా
 త్ముని యపదేశములను శ్రద్ధతో నిర్వహించుట
 ద్వాపేరుగానొందు. వెనుకటికన్న ద్విగణితకృతి
 శక్తితో పాటుబడి, యదివరకు జేసిన యపరాధ
 ములను సవరించుకొనుట యత్యవసరము.

దేశములో శాంతిని పురిగొల్పుటకు డిల్లీ
 తీర్మానము గావించబడెను. దీని యపయోగ
 మెట్టిదయినను దీని ననుసరించుట ఎల్లర విధియగు
 చున్నది. శాసనసభలకు ఎన్నికలు జరిపించు
 చున్నది. డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానమును విధించినో
 కనగొనుట యుక్తము. దేశభక్తు డి సంగతిని తేట
 పరిచెను. ముఖ్యసంబంధముగ, అంతి రాత్రి
 సంబంధముగ రక్షణకా లాభమును దక్క, కాం
 గ్రెసుసభ్యులు అను కీర్త్యుమున్నయెడల, ఎన్నికలలో
 పాల్గొనుట కంగీకార ముసగబడెను. శాసనసభా
 బహిష్కార ప్రచారము నిషేధించబడెను. కాని,
 శాసనసభలకు బోవువారి నిమిత్తము కాంగ్రెసు
 కనిటియ ప్రచారముచేయుటకుగాని, కాంగ్రెసు

ద్రవ్యమునిందుకొరకు వెచ్చించుటకుగాని, అపకాశ
 మొసగబడలేదు. ఈ తీర్మానమువలన దేశమున
 కెట్టిప్రయోజనముగలదో, కాలమే వ్యక్తమగు
 గలదు. డిల్లీ తీర్మానపు సాధకబాధకములను వివ
 రించుట కిది సమయమాగాదు ప్రజాపతినిధులు
 గలసి జేసిన తీర్మానమునకు దోసిలాగులయే
 కాంగ్రెసుసభ్యుల ధర్మము. శాసనసభల విషయమై
 ఎట్టివిధిని కాంగ్రెసుసభ నిరూపింపకున్నను, నిర్మాణ
 కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించవలయునని,
 కాంగ్రెసుసభ విధించియున్నది. ఈవిధిని నెల వేర్వేరు
 కాంగ్రెసుసభ్యు లెల్లర ప్రధానధర్మ మగుచున్నది.
 ఇందున గూర్చి ఉపేక్షవహించుట సరిమగును.
 నిర్మాణ కార్యక్రమమును త్వరిత బూర్తి జేయు
 వలయునని గాంధీమహాత్ముడు బోధించి కారా
 గృహమునకు జనెను. దానినింతవరకు నెలవేర్వ
 నుదులకు సిగ్గుచెల్పుకొని, భారతీయు లికనయినను
 నీకార్యమును నిర్వహించుట లాభకరము. ఇక్కా
 ర్యమును బూర్తిజేయుటకు, వాతావరణ మను
 కూలముగాకుండ నుండవచ్చును. ఇబ్బందు లనేక
 ములు తలస్థించవచ్చును. ప్రజలలో నిరుత్సాహము
 వ్యాపించియుండవచ్చును. కాని సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి
 యొక్క యావశ్యకతను గ్రహించినవారెవరును, ఇట్టి
 సాకుల నడ్డముబెట్టుకొనజాలరు. కష్టములమధ్య
 జయముగాంచువాడే, శ్రవణసాపాత్రుడు.

ప్రజలకన్న ప్రచారకులలోనే నిరుత్సాహ
 మధికముగనున్నదని, దేశభక్తుడు కనిపెట్టెను. సం
 వత్సరములోకల స్వరాజ్యము సిద్ధింపకుండుటకు,
 ప్రజలలోపమే కారణముగాని అసహాయమంత
 మునకు మాహాత్మునిలేకుండుట గదని, దేశ
 భక్తుడు దెలిపినసంగతి అతిశయోక్తి గాదు.
 అనుభవము గూడ దీనినే తేటపరుచు
 చున్నది. అసహాయోద్యమము అవజయము
 గాంచుటకు వీలులేదు. సత్యమును అహింసయు,
 విజయముగాంచక తప్పవు. వాని ననుష్ఠింపక
 పోవుట ప్రజలలోపముగాని పేరుగాదు. నిరుత్సా
 హ పరిస్థితులలో సహితము, దౌర్జన్యరహిత సహాయ
 నిరాకరణోద్యమమును దీక్షతో నిర్వహించిన
 చోటులలోనెల్లను, విజయ మేగలిగెను. ఇందుకు అకాలీల,
 నాగపురపుసత్యాగ్రహముల విజయమే, ప్రబల నిదర్శనము.
 ఇప్పుడు అకాలీలు మరల ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహము
 సైతము తప్పక విజయముగాంచగలదు. ఇట్టి నిద
 ర్శనములు తమ ఎదుటనున్నను, కొండరికిన సం
 స్కరణముల వ్యామోహమును విడువజాలకుండుట
 దేశ దురదృష్టమని జెప్పవలెను. సంస్కరణములు
 నిరుపయోగములనియు, దేశానర్థమునకు కారణము
 లయ్యెననియు, స్వప్నముగ గనపించుచుండ, వాని
 నింకను కట్టుకొని ప్రాకులాడుట, ఎంత అసమంజ
 సమో దెలుపవలసివచ్చును. ఏదేశమునందును, ఇట్టి
 ప్రవర్తనము మూలమున స్వాతంత్ర్యమును సంపా
 దించిన నిదర్శనము గనరాదు. భారతీయులు స్వదేశ
 శమునందేగాక పరదేశములందును, ఎటుల యవ
 మానితులగుచున్నదియు, ఎల్లరకుదెలిసినసంగతియే.
 తెనియానిర్ణయము బట్టిచూచిన, భారతీయుల దుర
 వర్తన వర్ణింపవలయుగదు. ఇట్టి దురవర్తన దొల
 గించుటకు స్వరాజ్యసిద్ధికన్నను పేరుసాధనము
 లేదని, దేశభక్తుడు చాటుచున్నాడు. దేశములలో
 సంతర్భిభేదము లేన్నియున్నను, స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు
 వింపన్నిటని కట్టికట్టుట ఎంతయవసరమో యూహిం
 చినమాత్రాన దెలియగలదు. కాంగ్రెసుకార్య
 క్రమము చురుకుగ జరుగుచున్నచో, హిందూ
 మహాత్ముడియ విభేదములు పొడసూపెడివిగావు.
 కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మూలద్రోయుటచే,

మరల వ్యర్థకలహములు జనించెను. నిర్మాణకార్య
 క్రమమునందు, జాతీయసభ్యులును మెచ్చుకేయుట
 ముఖ్యాంశము. ఇందువిషయమై వివిధసంఘము
 లును పరస్పరముగ నెట్టిత్యాగము జేసినను అధికము
 గాజాలదు.

ఉభయసంఘముల మధ్య గాంధీమహాత్ము
 డెటుల సభ్యులును పెంచెను? స్వార్థభావమును
 పురికొల్పుటచేతనా? కాదు, ముమ్మాటికినిగాదు.
 ఒకరికష్టములకొం కాదుకొనవలయుననియు, సాదర
 ప్రేమను మాటలలో గాక క్రియాపూర్వమున జూప
 వలయుననియు, గాంధీ మహాత్ము డాదేశించెను.
 మహామహ్నాదీయులు మతబద్ధులు. వారిమతమునకు
 గిలిగినభంగపాటునకు, హిందువులు సానుభూతి
 జూపుటచేతనే, హిందూమహాత్ముడియ సభ్యము
 బలపడెను. మహాత్ముదాలీగారు దెలిపినటుల గాం
 సిద్ధాంతములకును, స్వార్థసిద్ధాంతములకును సంఘ
 ర్షణముగలుగుచున్నది. కడపటి సిద్ధాంతములు మరల
 తలయెత్తుచున్నవి. ఇకమిత్త మడుగంటుచున్నవి.
 కలహములను ప్రేమించెడి సంకుచితభావులును,
 కలహముల బెంచెడి అధికారప్రియులును, ప్రస్తుత
 స్థితిగాంచి సంతరించుటసహజమయినను, దేశమును
 ప్రేమించెడివారెవరును సంతరింపజాలరు. మరల
 నెల్లూరులో హిందువులు మహాత్ముడి యుల
 మధ్య భేదభావములు పొడగట్టుటయు, వీనిని
 నివారించుటకు నాయకులగు ప్రకాశం, యాకుబు
 హుస్సేనుగార్లు వేడలవలసివచ్చుటయు, అనుకూల
 చిహ్నములు గానరవు. హృదయము పరివర్తము
 గానిది, ఎన్ని యేర్పాటుల జేసినను లాభముండదు.
 హిందువులును మహాత్ముడియులును కలహించుట
 వలన దేశమాతకు ఎట్టి ద్రోహము చేయుచున్నారో
 గ్రహించిన, ఇట్టిపనికి చాల్చడజాలరు. హిందూ
 మహాత్ముడియకలహములకు అజ్ఞానమే ముఖ్యకార
 ణము. దీనిని పోగొట్టుటకు మార్గమేమి? ప్రజలలో
 గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతములను మరలవ్యాపింప
 జేయుటయే మార్గమని, మహాత్ముదాలీగారు స్పష్ట
 పరిచిరి. దేశభక్త వెంటటప్పయ్యపంతులుగారును
 ఇటులే బలుకుచున్నారు. ఈమారు జాతీయమహా
 సభ ఆంధ్రదేశమున జరుగనున్నది. గాంధీ మహాత్ము
 దాలీగార్లు యుపదేశములను నిర్వహించుభారము,
 ఆంధ్రదేశముపై సధికముగ నిలిచియున్నది. కాం
 గ్రెసు ఏర్పాటులను నిర్వహించుగ జరిగించుటయెగాక
 నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి, మహాత్ము
 దాలీగారిని సంతృప్తపూర్వయులజేయుట, ఆంధ్రుల
 పరమధర్మ మని గుర్తెలుంగనగును.

స్వదేశవత్త్రు నిర్మాణమునందు సంపూర్ణదీక్ష
 గలిగిననాడు స్వరాజ్యము సుసాధ్యమగునని, దేశ
 భక్తుడుచాటెను. కద్దరునిర్మాణమునందు ఆంధ్రదేశ
 దుదివరకు పేరెన్నికగాంచెను. ఇప్పుడదియొకను అతి
 శయింపవలెను. ఈవిషయమున దేశభక్తుని మెచ్చ
 రికను గమనింపుడు. “విదేశవత్త్రులును కలికమున
 కైననుగానరాకుండ, దేశమునుస్వదేశవత్త్రులుతో
 నింపివేయవలయును. ప్రతియింటను ఖద్దరునే కట్ట
 వలయును. ఆంధ్రజగత్తంతయును స్వదేశవత్త్రు స్వ
 రూపమెత్తవలయు”నని దేశభక్తుడుగావించిన మెచ్చ
 రికను సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపవచ్చును. మాతృ
 దేశోద్ధరణకు ఇంతకన్నను అనుకూలమార్గము గలు
 పింపదు. “స్వరాజ్యము లభించిననేగాని, కడుపార
 భుజింపజాలను, కన్నులార నిద్రింపజాలను, మరి
 యేవైభవమునయినను అనుభవించజాలను” అని
 పతి భారతీయుడును శ్రీవ్రముగ ఆదేశించయందు

బర్తాయందు నేరములు

విచారణసంఘాని వేదికము

మద్యపాననిషేధము సూచించబడుట

అధికారుల లంచగొండితనము

రంగూను, అక్టో 19:—వి. జి. లాయరు వి. సి. యస్. గారి అధ్యక్షత నేర్పడి సాక్షులను విచారించిన నేరముల విచారణ సంఘాని వేదికము ప్రచురించబడినది. నివేదికము వీర్లుగానుండి కమిటీయొక్క అధికారసభ్యుల యొక్కయు, బర్మాను సభ్యులయొక్కయు సంతకములతో వ్రాయబడినది. బర్మానుసభ్యులలో మాగ్ విల్స్ మేగరు మాత్రము యం. యల్. సి. భేదాభిప్రాయమును తెల్పిరి. విచారణసంఘము దాదాపు 160 మంది పాక్షులను విచారించెను. ఇందు నగలు ముందుది కేసుగా అధికార కేసులైనవిగా వ్రాయబడినవి. వీర కేసులలో అనేకములు తేలికమున, వివిధకాభిప్రాయముగూడ విచారింపబడినవి.

నేరములకు కారణములు

గతపదివర్షములలోను ఘోరనేరముల సంఖ్య 709 నుండి 1188 కు పెంచుకొన విషయమును సూచించి, ముద్రాపత్రముగా పరివారలకు చాలా వజ్రముగా వ్రాయబడినది. వారు దోపిడి నేరముల ప్రారంభించినందున, దోపిడిగొంగతనములలో పాల్గొని వారు తప్పకుండా కష్టసహాయ పునల జేయువారనియు నివేదికము వెల్లడించుచున్నది. యెడల పిదపవచ్చిన రాజకీయాలలో కనము గూడ నివేదికమందు చర్చించబడినది. బర్మాలో రాజకీయాల వ్యవహారములను ముఖ్యపరిశ్రమగా యివ్వబడునట్లు గ్రామ పరిపాలనము సంధ్యంత్రాపి గలెనని నివేదికము వెల్లడించుచున్నది. త్రాగుడు అలవాటు యొక్క కనం దుట వలన గూడ నేరముల జేయుటకు తోడ్పడినవి కమిటీవారు భిప్రాయమును వ్రాసారు. ఈవర్ష సంవత్సరములలో నిరేమానుగూడ నేరముల జేయుటకు కారణభూమి లాయెనని కమిటీవారు గీతించుచు వ్రాసారు. భూమిసాగుపద్ధతిని నేరమునకును సంబంధము గలదని వారిభిప్రాయము. ఇకను నేరముల జేయుచుటకు కారణములు అగ నుండినట్టియు, నేరము జేయుటకు ఆపునల జేయుటకు అతిశయముగా నుండినట్టియు, కలదు యందు, పోలీసు పరిపాలన నుండి లోపములు, అధికారుల లంచగొండితనము, జూదములాదు యింట్లకుట, మరనివ్యాధిగణము లేకుండుట, మున్నగునవి సాక్షులనుచించినవి ఘోరనేరములనున్నవలెననియు 1918 నుండియు యొక్క క తోడ్పడిన తనని కమిటీ వారు భిప్రాయమును వ్రాసారు.

గ్రామపాలనాభివృద్ధి

ఇప్పుడున్న గ్రామపాలనా సభివృద్ధిజేయవలె ననియు గ్రామసంఘము నేర్పరచి, మునగులను వారి కధ్యక్షునిగ నుంచవలెనని కమిటీవారు సూచించుచున్నారు. ఈకమిటీలకు గ్రామ పరిపాలనలో సంపూర్ణకాభ్యుత్తర యుండి త్రివిధము వివిధ అధికారము లుండవలయును. గ్రామమునగుల సంఘమున, గ్రామములలో ఆసరరీ మొట్టొట్టుల నియోజకమును కమిటీవారు రక్షింపవలెననియు, కమిటీవారు గ్రామసంఘములకు తుపాక్షు తిచ్చుటయు, అధికార గ్రామసంఘముల ప్రోత్సహించుట యుగూడ కమిటీవారు సూచించు చున్నారు. బర్మాగ్రామ కాసన మందు ప్రజావిరుద్ధములగు నెక్కువలను గ్రామసంఘ వద్ద జరిమానాలను కనము జేయునట్టివి, గ్రామసంఘము వీర్లుగూడర వాసనంపునని రద్దీజేయవలెనని కమిటీవారు సూచించు చున్నారు.

పోలీసు కానిస్టేబులు, హెడ్ కాన్స్టేబులు జీతముల పెక్కువలెననియు గట్టిగ సలహానిచ్చుచు, పోలీసు వారలను గట్టివారల నుంచవలెననియు, పోలీసు ఆఫీసులకు ఇతర సాగుగూర్చియు సలహానిచ్చుచున్నారు. జూదమునుటయు అగలు గావించిరద్దీమనుటను వీరగీతంపక, ప్రాసీజరులో కొన్ని మార్పులను యివ్వబడు జూద ముడును గూర్చియున్న లాక్రింక ఆరెన్జుజేయుటలో మార్పుల సూచించుచు, జూదమునుటయు పనిగ తెల్లకొనినవారలకు తియగు ఇతల విధింపు మరీ మేజిస్ట్రేటులను కొరచున్నది.

మద్యపాననిషేధము

త్రాగుడును తగ్గించుటకు అనేకసూచనలు గావించబడినవి. బర్మాను సంపూర్ణ నిషేధమునే కుమార్తెగ నుంచుకొనవలెనని అగీతంపబడినది. ప్రభుత్వమున గ్రామములలో యివ్వమొక యెడల దుకాణము లుండుట లేకున్న తీసివేయుటలో ప్రారంభవలెనని కమిటీసూచించుచున్నది.

కొన్ని సూచనలు అగీతంపింపబడు సుబంధించుచున్నవి. అందు, ముఖ్యమైన జిల్లాలలో అగీతంపబడు చార్జులను స్థాపించుట, కృష్ణసహాయ పరివారలపరపతి సంఘాని గూర్చి, గృహశాంతిమాభివృద్ధి మున్నగునవి గలవు. జ్యూరీముల కరిపాలనాభివృద్ధి కనేసూచనలు గావించబడినవి. గ్రామములలో అల్లరి పిల్ల కాంక్షలు, దొంగతన మేష్టత్రిగలవారి ప్రోద్బలమున నుండు పనిజేసినందులకు గాను శిక్షించువలెననియు ప్రైడ వేయకుండా కొరదా లతో కొట్టుట పెక్కువలెననియుగించవలె నని కమిటీ సూచించుచున్నది.

అధికారుల లంచగొండితనము

అధికారుల లంచగొండితనమును గూర్చి వెల్లడించు పోలీసు క్రిందిఅధికారులలోను, మేజిస్ట్రేటు కాభిప్రాయ యొక్కవ కాక్షిగ నున్నదని రుజువుగలదని చెప్పబడు విచారమునుచున్నది కమిటీవారు తెల్పుచున్నారు. స్వచ్ఛందగుని మూలములనుండి విచారింపగా అధికారుల లంచము పుచ్చుకొనుచున్నారని సాక్షులు వచ్చునట్లు, అట్లు లంచము పుచ్చుకొన్నటుల ప్రత్యక్ష సాక్షులు యొమైన నున్నయెడల దానివై శిక్షించవలెనని కమిటీ వారు భిప్రాయమును వ్రాసారు. ఇట్టి మేజిస్ట్రేటులు లంచముల పుచ్చుకొనుటకేగాక సాక్షులు లంచమును పుచ్చుకొనుటకుగూడ తోడ్పడు లాక్షణము గూడ వ్రాగబడిన శిక్షించవలెనని కమిటీ భిప్రాయము.

జిల్లా పరిపాలనాధికారి ప్రజలతో కలసి మెలసియుండి, ప్రయాణము జేయుచు పరిస్థితి తెలుసుకొని తెలిసికొనవలెనని కమిటీగారు చున్నది.

విద్య

నీసూచనలకును అగీతంపింపబడు యొక్క పుండలనని కమిటీ కొరచు పాఠశాలలో ముఖ్యభూమి కాలభూమిద్యయమును అట్లును యొక్కవ నుండలెనని మదకు వెల్లడించుచున్నది. నెకెందరి విద్యలో యొక్కవ ప్రామాఖ్యము తెక్కి అవిద్యకుండలెనని కమిటీ భిప్రాయము. విద్యార్థులు విజేతములకు పెక్కి టెక్కిలు విద్యబడయుటకు ఉచితవేతనము లొసవలె నని కమిటీ కొరచున్నది.

* * * *

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

రంగూను, అక్టో 20:—విచారణసంఘ నివేదికమునై ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము గావించిరి. మొత్తముమీద కమిటీవారి సూచనలనున్న ఈదర్శనమునకంతకును మూలము యెడలపిదప లెన్ అధిక, రాజకీయ, సాంఘికాభివృద్ధిగల నందు గలదని కమిటీ భిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు రంగీరించు చున్నారు. గ్రామపట్టణము నుండియుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధుగ నున్నారు. గ్రామసంఘముల నియోగించి, గ్రామపాలన ములో మునగులకు సామము జేయుటకు పరిశీలించుటకు ప్రభుత్వము వారు రంగీరించిరి. పోలీసువారినివయములో, పోలీసు కాభి పునర్నిర్మాణమునుగూర్చి, విచారించుట కొక కమిటీని నియోగించుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినదియు, నివేదికమందలి సలహాలు ఆ కమిటీకి వెలుపబడుననియు ప్రభుత్వము వారు తెల్పిరి. ఇతరవోట్లయందునునే బర్మాలోగూడ పోలీసుకాభి నిపుణత్వము రాజకీయ నేరములతో పనిగలగుటలను వద్దబడిన మాటనిజమే. కచ్చకాలములో నీసన భక్తితో జేసిన సేవను ప్రభుత్వమువారు తియగ భిందించుచున్నారు. వివను పోలీసుకాభి సంతన మువలసిన కాలమువచ్చినది. భూమిసాగునల, రైతులు, కృష్ణ సహాయపరివారలకు సుబంధించిన విషయములగుగూర్చి విచారించుటకు నెగడివిదను క్రితామీనవను కూపరగారిని నెగలు మూటిమీద నియమింప తీర్మానింపబడినది. ఈవిచారణ 14 నెములక్రింద జేరుటగాను జేసిన విచారణవలెనే యుండును. ఇట్టి విచారణలు అప్పుడప్పుడు జరుగుట అగరము. నివేదికము వలె లోనో యెక్కువో వచ్చినపుడు అందరకును తెలియుటకు ప్రచురింపబడును.

అధికారులు లంచము పుచ్చుకొనుట గూర్చి వెల్లడించు, ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము విద్యా, ఎక్సైజు కాభిలో నిర్ణయములు గావించబడినవి దెనుపుచున్నారు. కమిత్తలను, కాభిధికారులకును అప్పుడే యాలంచముల పుచ్చుకొనుటకు అవకాశముగ ఉత్తరువులు పంపబడినవి. లంచములు పుచ్చుకొనుటకు ఆపుటలోను, అట్టి ఉద్యోగులను తీసివేయుటలోను మోక్షార్థ సహకారము కావలెనని కొరబడినది. ఇట్లు లంచములు పుచ్చుకొనుచున్నటుల సీ-పరమకు సాక్షులు దొరుకుటలో కష్టము యిదివరకే అనుభవించబడినది. ఈ దోషమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు చేపట్టిన పనుల జేరుటకు సిక్సయిందిరి. కాని లంచము పుచ్చుకొన్న నేరములు ముఖ్యముగ ప్రయరణ యగుననియు, అందులకు అపరధము సాక్షులు వచ్చుననియు, వారు జూడక ముందుకొనవలయును. మండలలో దోష్గులు తన విధులను నిర్వర్తించుటలో నిర్భయముగ నుండు రించు చుండలెయును. (ఆ. వెన్)

కనిగిరి డి. ము. కోర్టులో
O. P. No. 28/23
బత్తిని లక్ష్మమ్మ-పిటివసురు.
వెల్లూరు జిల్లా కందుకూరు తాలూకా నందలపూరు గ్రామ కాపరముడు బత్తిని అంజయ్య చనిపోయినందు కల్లితయిన పిటివసురు అతనికి రావలసిన వాక్కులను చూపజేసికొనుటకు అధికారము కలుగుటకు వారసునిని కేసు యిప్పించవలసినదిగా పిటివసురు పిటివసురు దాఖలుచేసిండుట ఆక్షేపణకు గాను 1-11-23 తేదీకి వాయిదా వేసివారు. కాబట్టి ఆక్షేపణలన్న వారు ఆ తేదీకి కోర్టుకు హాజరుఅయి తెలుపుకొనలెను.
వెల్లూరు రామకృష్ణయ్య,
పిటివసురు పీడితరు.

తెనాలిలోవున్న రేపల్లె డి. ము. కోర్టులో
O. S. నెం 383/23
వాది:—పాలకుడు వెంకటకృష్ణయ్య.
ప్రతివాది:—1. భట్టిపాటి వెంకట కృష్ణవారాయణ కాశ్రి, 2. యా వ్యక్తులను క్రితవానరావు.
వాది యా క్రితవాదుల యొక్క తాట్లు దస్తావేజును పట్టి 696-7.6 లకు అను 883/23 తన దావాదాఖలు చేసివారు. ఆక్షేపణ అన్న వాద వాయిదా తేది అయిన 3-11-23 తేదీన సదరు కోర్టువాదియెటుట హాజరు మనవి చేసికొనలెను.
యే తేదీవరకు లక్ష్మీనారాయణ,
వాదీవరు.

నోటీసు
కాకినాడ సబార్జి నేటు కోర్టులో
Small Cause Suit No. 17 of 23.
వాది:—కలుకూరి నూకరాజు సా. కాకినాడ
యె పిటి
ప్రతివాదు:—1 ఆకుల జగ్గారావు వాయుగుగారు
2 ఆచంట నువ్వారాయు వాయుగుగారు
సదరు వెంటరు దావాకాకినాడ సబార్జి నేటు కోర్టులో 28-10-1923 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. దావాకు ఆక్షేపణ అన్నయెడల సదరు వాయిదాకోసకు ప్రతివాదులు స్వరహాగాగాని లేక అన్ని ప్రక్కలకు జవాబు చెప్పకగ పిదకు ద్వారాగాని కోర్టుకు హాజరు అక్షేపణ దాఖలు చేసుకొనలెను. అట్లు హాజరుకానియెడల ప్రతివాదుల పరోక్షముందు దావా విమర్శించబడును.
కే. సర్వేకరరావు,
పీడితరు.
19-10-23

ప్రకటన.
యె.దుకల్ల సమస్తమున కాకి తెలియపరిచేది యేమనగా - మా వాయిదాకంపెనీనుండి రాజమండ్రి రేపు నర్తము గుమాస్తాలలో కాకపోయిన లక్ష్మీకామరాణి, కల్లా నువ్వారావుగారు 1-9-23 తేదీ నుండి తగ్గించుట ముందుగా గాక వారలకున్న మాకంపెనీపై ఎట్టి సంబంధమున్ను లేదు. మా వాయిదాకంపెనీకి రాజమండ్రి, తాడేపల్లిగూడెం, కైకరం, ఏలూరు ముఖములలో స్వంతదారులమే త్రిడి మానేజిమెంటు చేసివు టున్నాము. మాపడలకు పంపించు సరకులు మాస్వంతదారు చేయతోగాని, మాకంపెనీచేయతోగాని రానియెడల అందుకు కలిగవచ్చుటకు మాకంపెనీ ఎట్టికాభ్యుత్తరమున్ను లేదు.
ఇట్లు
యె.దుకల్ల కామర వాయిదాకంపెనీ భాగము అన్న రాజమండ్రిమకం మానేజిమెన్ను అంజున
16-10-23 } యద్దనపూడి సూర్యనారాయణ.
రాజమండ్రి

శృంగార శ్రీనాథము
శ్రీ నాథ కవి సమగ్ర చరిత్ర ... 2-0-0
చాటుపద్య మణిమంజరి
(ద్వితీయ భాగము) ... 1-6-0
ప్రబంధ రత్నావళి. ... 1-8-0
మూన్నాళ్ల ముచ్చట ... 0-2-0
మణిమంజరి మేనేజరు.
3/15 నల్లలంబి వీధి, తిరువల్లి క్కే-సి, మద్రాసు.

మగ్గుడై, హృదయ శేదనచే కరితపింపవలయును. భారతమాత స్వరాజ్యపీఠము నధస్థించియుండ, కన్నులారగాంచి మోక్షానందమున నోలలాడవలె నను పేరానచేత నుద్బోగవలయును. స్వరాజ్యము లేని మన యీ ప్రకృతిజీవితము బానిసత్వముని ప్రతిక్షణమును మనస్సునకు దలవలయును. స్వరాజ్యము లేని మన ధనము ధనముగాదు. స్వరాజ్యము లేనిది, మనవిద్య విద్యగాదు. స్వరాజ్యము లేని కదవులు కదవులుగావు. బిరుదులు బిరుదులుగావు. స్వరాజ్యము సువాదించునప్పుడే జన్మ సార్థికమగును. అప్పుడే మనము భారతీయులమగు గర్వకడవచ్చును. కలహముల కట్టిపెట్టి, కక్షలంత రింపజేసి, అంతఃకరణలకలగుద్ధముగా వించుకొని, సర్వ మతముల వారిని, సర్వకులములవారిని సమానముగ గౌరవి చి ప్రేమ పూర్వకముగ ఆలొంగనము జేసి, ఎల్లదల సత్విమును, ధర్మమును జేయూతిగా గొని కవిత్రయగు స్వరాజ్యదీక్ష బూనవలయును. ఇదియే ఉత్తమ పురుషుడగు మహాత్ముని సందేశము" అని దేశభక్తుడు వాక్రచ్చెను. మహాత్ముల సందేశము సంతకెన్నను స్వప్నముగ వివరింప నవ సరములేదు. మహాత్ముని సందేశమును దేశభక్తుడు హృదయము జేసికొనిన విధముననే, ఆ ధ్రువల్ల రును హృదయము జేసికొనుట ముఖ్యము.

కాకినాడకాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులును, మహాత్ముని కీ తోడునిడుగ నుండిన ఉత్తమ నాయకులగు మహాత్ముదాల్ గారును, గాంధీమహాత్ము సనుసరింపుచున్న, బర్మోలీ కార్యక్రమము సనుష్ఠింపుచున్న, దేశమును హెచ్చరించుచున్నారు ఈ రెండు సంవత్సరములనుండియు దేశమునకు గలిగిన కష్టములను భర్తీజేయుడని ప్రజలను వేడుకొనుచున్నారు. వీరి విన్నవమును కొనసాగించుట ఎల్లరధర్మముని వేరుగ జెలుపవలెనా? ప్రస్తుతస్థితిగాంచి, మహాత్ముదాల్ గారు సూచనాము జేచిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రంభించుటకు వారెంతయు చింతించిరి. 1921 సంవత్సరపు అక్టోబరులో దేశ మేస్థితిలో నుండినో ఇప్పుడును ఆస్థితిలోని కి జేవలయునని, మహాత్ముదాల్ గారు కోరుచున్నారు. దిక్కుచూలిం కొన్నిచోట్లలో రెండు సంవత్సరములకాలమును దేశము వ్యర్థపరచెననియు ఇటీవల సాంఘికవిభేదములుగూడ దిసికి తోడయ్యెననియు, ఇప్పుటికియినను బర్మోలీ కార్యక్రమమును దేశము శ్రద్ధతో నిర్వహించుట ధర్మమనియు, తాము చేసవలసిన ధర్మమును ప్రజలు నెఱవేర్చక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గావలయునను మొదలగు ఉత్తరకుమార ప్రజల బలుకుట నిర్ధకమనయు, మహాత్ముదాల్ గారు వ్యక్తపరచిరి. ప్రజలకు వారి కర్తవ్యముజూపుట కింతెన్నను వేరుసందేశ మేమి కావలయును? అన్ని రాష్ట్రములును, మహాత్ముని కార్యక్రమము నిర్వహించుట కుత్తమమార్గమేదయో కనుగొని, తదను గణముగ కార్యదీక్ష గనుకరుపవలయును. కాలము గడువనిచ్చుట కిది యదనుగాదు. నిడరెంచుట కిది సమయముగాదు. తర్కములతో ప్రార్థుబుచ్చుట నేరమగును. దేశభక్తులను, మహాత్ముదాల్ గారును, ఒక్క సందేశమునే ప్రకటించుచున్నారు. ఇరువురును ఒక్కగోర్కనే గొరుచున్నారు. ఇరువురును ఒక్క విశ్వాసమే ఆవిహించినది. ప్రజలును అట్టి విశ్వాసముచే నావహింపబడి, అట్టివాంఛనే వెలిబుట్టుగాక! అది, ఏది?

"మహాత్మ గాంధీకి జై"

జాత్యైక్యత

—:—:—

అకాలీల యుద్ధముముగట్ల ఎల్లరును సానుభూతి గనుబఱచుట ముఖ్యవసరము. ఏలనన, ఇతర కారణము లెటులున్నను జాత్యైక్యతను బలపరుచుట కిదిపరమ ప్రయోజనకారియగును. సిక్కు మతరక్షణకు, ఇతర మతములవా రెల్లరును తోడ్పడుట ధర్మము. శిరోమణి గురుద్వారాసంఘము నందు, తాను పశ్చిమగ జేరెదనని జల దరులో మహాత్ముదాల్ గారు తెలిపి, తమ దూరదృష్టిని విశాలభావమును గనుకఱచిరి. మహాత్ముదాల్ గారు కరమతద్వేషులనియు, జాతీయవాదులు గానియు చెలిపెడి వాదమంత యసత్యమో గ్రహించవచ్చును, అకాలీ అరెస్టులింకను వృద్ధియగుచున్నది. అకాలీసంఘము లక్రమములని పుజాబు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుటయేగాక, పంజాబుపత్రికలు శిరోమణి గురుద్వారా సంఘ ప్రకటనల ప్రకటించుచో శిక్షార్హములగునని ఉత్తరువుజేసిరి. అకాలీల అరెస్టులగుర్చి శాసనసభలో చర్చింపవలయునని, శాసనసభ్యులొకరు ప్రతిపాదించగ, అధ్యక్షులిందు కనజ్జనొసగరయిరి. హిందూ దేశమానంతను కలవరపెట్టుచున్న అకాలీసమస్యనుగూర్చి శాసనసభలో చర్చించుటకు వీలులేకున్నచో, అట్టిశాసనసభ అన్ననేమి, ఊహనేమి? సంస్కరణములచే వ్యామోహితులయినవారి సంకెటిలి గుర్తించుట ముఖ్యము. ఎన్ని అబ్బులను తలస్థించినను, దృఢనిశ్చయములగు అకాలీలు జయము గాంచెదరనియు జాత్యైక్యత బలపడుననియు, నమ్మవచ్చును.

మహాత్ముని కీర్తి

పాలెస్తీనునుండి అరబ్బుల రాయభారము బాంబాయిగరమున కేతెంచెను. పురాతనపు మసీదులను రెంటిని బాగుచేయించుటకై మహాత్ముదీయులనండి ధనసహాయము గోరుటకు వీరు అన్ని దేశములకును బోదలచి, హిందూ దేశమునకుగూడ విచ్చేసిరి. ప్రతికాప్రతిభధు లొకరితో ముచ్చటించుచు, గాంధీమహాత్మునిపేరు పాలెస్తీనులో గృహనామ మయ్యెననియు, అక్కడప్రజలు గాంధీమహాత్ముని గౌరించి, అతనిరాజకీయమతమును గ్రహించుటయగాక, తమదేశపు ముక్తికొరకు మహాత్ముని సిద్ధాంతముల నవలంబించిరినియు, సాధ్యమగుచో మహాత్ముని జైలులో దర్శింపవలెనని తమకు కుతూహలముగడ్డనియు, వీరు నుడివిరి. మహాత్మునిమతము, ఒక దేశమునకు ఒక సంఘమునకు మాత్రమే వర్తించునదిగాదు. లోకకళ్యాణమునకును, మానవజాతికంతకును, నిది యుపయోగించును. ఈసంగతిని ప్రపంచమంతయు నెప్పుడెప్పుడెగ గుర్తించుచున్నది. దార్జన్యసానమును అహింస యాక్రమించిన గాని, ప్రపంచజాంతి నెఱుగననేరదు. అధర్మము దొలగి ధర్మము సుస్థాపితమయినగాని, మానవులదాఃఖ్యు సమసిబోదు. గాంధీమహాత్ముని సందేశము, అధునికప్రపంచమున కిమ్మత్రి సాయమై వెలయుచున్నది. అట్టిసందేశమును, హిందూ దేశము విడనాడిన ఎంత యసభ్యముగ నుండునో యూహించువచ్చును.

సానిమేళము: మెయిలుపత్రిక

సానిమేళమును బ్రిటీషు ప్రదర్శనమునకు సంబంధి ప్రయత్నమును అధికారులు మానివైచి సంకులకు, ఎల్లరు సంతసించుచుండ మద్రాసు మెయిలుపత్రిక దాఃఖ్యపడుచున్నది. ప్రదర్శనసంఘమువారి టిటినిర్ణయము గావించుట వివాదకరమని,

ఈపత్రికతలంపు. ఇంతటితోబాక, అభివృద్ధిశాఖా మంత్రిని యీపత్రిక నిందించుచున్నది. ప్రదర్శనమునకు సంబంధించిన స్పెషల్ ఆఫీసరుగారు తమసూచనల నింతకాలము, మంత్రికి దెలుపకుండు నుండదనియు, వీని యందాక్షేపణార్హమగు విషయము లున్నచో వానిని మంత్రిగారు యిదటనే సూచించియుండవలసినదనియు, పిమ్మట జరిగెడి ఏర్పాటులకు భంగమకలిగించు నుండవలసినదనియు, నాట్యప్రదర్శనపు టేర్పాటును దండగిండ్ల ఆందోళనకు లొంగి పడలుకొనుట ప్రబలపక్షమనియు, మెయిలుపత్రిక వాదించుచున్నది. మంత్రిగారిందు కేమని సమాధాన మిచ్చెదరో తెలియమగాని, ప్రజాభిప్రాయమునకు లొంగుటలేవుని మెయిలుపత్రికదప్పు మరి యొక రెవరును దలంపజాలరు. తుదకు వివేకముతో బ్రవర్తించినందులకు ప్రదర్శనసంఘము వారి నభినందింపవచ్చును.

ఏమి జరుగును?

కథియవారు సంస్థానాధీశుల సమావేశమును కూర్చుటకు, రాజకోట థాకూరు సాహేబుగారు ప్రయత్నింపక, బాంబాయి ప్రభుత్వము వారింకుకు తమ అసమ్మతిజాపిరి. తా మెట్టిప్రమము జేయుట లేదని విశ్వసించుటచే, ప్రభుత్వమువారి అసమ్మతిని లెక్కింపక, థాకూరుసాహేబుగారు జనవరి 12 తేదిన సీ సమావేశమును కూర్చుటకు నిశ్చయించిరి. వీరు తమధర్మమును కడుధైర్యముతో నిర్వహించి రినుటకు సందియములేదు. బాంబాయి ప్రభుత్వము వారు ముందేమి జేసెదరో చూడవలయును.

సామ్రాజ్య సమానపారత్వము

సర్ తేజబహదూరు సమ్రాటారికి మండిత మాళవ్యాతంతివార్త

కన్యా, అక్టోబరు 20:— పండితమాళవ్యా సర్ తేజబహదూరు సమ్రాటారికి యీక్రింది కంటివార్త నంపిరి:— బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి పౌరులందరితో సమానత్వమును కోరుటతో యిచ్చట భారతీయులు అన్ని కక్షలులవారును మీతో శక్తి భవించుచున్నారు. ఈసామ్రాజ్య పారత్వమున ప్రాథమిక స్వత్వమునకు యితరభాగములనుండి వచ్చిన ప్రతిభయు తోడ్పడ విన్నయెడల భారతీయులు సామ్రాజ్యమునసభలో పాల్గొనుట అమితిమగు జాతీయవాదమును నివృత్తుటయు ననున అట్టి అరిమియను అర్హము మహారాజాగారును ఉపసంహరింపకొని వెడలించ్చెదరిం నేమ నమ్ముచున్నాను. (ఆ. (కె))

కెన్యానిర్ణయము

భారతసంఘపుతంతివార్త

కలకత్తా, అక్టోబరు 20:— భారతసంఘకార్యదర్శి యీక్రింది కంటివార్తను పౌరులగానిని లండన్లో బ్రిటిషు పత్రికలకును బంపెను:—

"కెన్యానిర్ణయమునూర్చి భారత సంఘము మహాత్మరకును ఆకాభంగమును జెల్పుచు 1921 ఇంటియను సమావేశపు తీర్మానమునకు ఆచరణయందు ఫలితము జూపవలసిని కోరుచు సర్ తేజబహదూరు సమ్రాటారి కార్యసాధనకు బలము నొసగుచున్నది. భారతీయులను సాంస్కృతిక రుచులలో సామ్రాజ్యమునసభలో మూలము లోటుపడినను దప్పకరక్షణ గల్గెను. (ఆ. (కె))

సామంతరాజుల సమావేశము

రాజకోటమహారాజు ఆహ్వానము

అహమ్మదాబాదు, అక్టోబరు 20:— బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు అందులకు సమ్మతించుచున్నను, కథియవాదు సామంతరాజు, యువరాజు ముఖ్యులసంఘ నియమమునకుగాను రాజకోట సాహేబులేఖిత రాజు కాకూరు మహారాజుగారు ఆహ్వానించిన కథియవాదు సామంతరాజుల సమావేశము 1924 జూలై 12 తేదీని జరుగును. (ఆ. (కె))

హిందూమతమును మరల స్వీకరించుట

పంకజమృదివాహము

మదరాసులోని సి. ఈ. మిషనువారిచే పాలంకోటకు బంపబడి వారిద్దఱు కొంతకాలముండిన పంకజమృది అను నొక మొదలియారు యువతీమణి మరల సురక్షితముగ తనజన్మభూమికి చేరిన సందర్భము చదువరు లెఱుంగుదురు. ఆమెకు ఈ కథ్యనే పరిచి యున్నాము. వారిని పేరు పి. మాణిక్యంబాయకరు. ఆమెవాహమునందగ్గఱున, నిన్న సాయంత్రము 4-30 గంటలకు శ్రీమతి అలిమేలుమొగ తాయారమ్మగారు కన్యకావృత్తి కళాశాల యందు ఒక చిన్ని పిండము, సభను ఏర్పాటుచేసిరి. విందుకు శ్రీ పురుషులు పూవులు, అన్ని సంఘములవాగులు విచ్చేసిరి.

సాయంత్రము 5-15 గంటలకు పచ్చయప్ప హోలునందు సభ జరిగెను.

సంస్కరణము, మతము

శాస్త్ర, వేదా రామేశ్వరగారు అధ్యక్షులుగ సభ జరిగెను. సభను ప్రారంభించుచు అధ్యక్షు డిట్లు చెప్పెను:-

నేడు మనము ఒక మహావారమునందగ్గఱున నిటు సమావేశమైతిమి. సందర్భమును వచ్చిన ఈ మొదలియారు శ్రీ మయ్యోక మతమున చేరి అమృతపరిస్థితిని తమ సంతృప్తికరముగ లేనందున మరల తన మొదటిస్థానము చేరినది. మనదేశీయ హిందూస్థానమున, హిందూసంఘమున నుండునది నామగతులముగా గావు నుమాదు నామగతులముగా గలవని చెప్పవచ్చును. ఈ నామగతులములను హిందూమతము కాదని నిస్సంశయముగ తెల్పవచ్చును. ఇన్ని సంఘములు, కలములు, ఉపములు, ఉండవలెనని, ఏకాత్మమునందును వ్రాసియుండలేదు. ఇట్టిపద్ధతి శాస్త్రాదిం చు హిందూ గ్రంథములు గలవని నేను తలంపను. హిందూ సంఘములని ఇన్ని విభేదములను వ్రాచి ఆమె కలకరపడి యుండవచ్చును. తరువాత కలగు ఫలితముమీ ఆమె తనమతముతోటి యసంశ్చిప్తి చెందియుండును. ఆమెయేకాదు. ఎంతైనను ఇట్టిస్థితి యసంశ్చిప్తి కలిగి పక్షమానుడు. దూరపుకొండలు నునువుగ గిన్నించును. బహుజీవ సువులు ఆర్పించును. రవ్యముగ నన్నట్లు దూరముగ కన్నించును. కాని అక్కడకు బోవగానే, అక్కడ మరొకన్నిలాపములు కనిపించును. ఈశాపములొకడ లేకపోవచ్చును. కాని మరొకన్నిలాపము లామెకు కనిపించియుండవచ్చును. ఈక్రాంత్యమునందలి తాత్పర్యము ఆమె మొదటిమతమునందు లేనది ఆమెకు స్ఫురించియుండవచ్చును. ఇట్లుంటే నేనొకవతమును గూర్చి తలచువాడునుండినది తలంపవలదు. అన్ని మతములందును, సారమొక్కటియే. శ్రీ ప్రభుమతమును కనుగొనుటకు, శ్రీ ప్రభుల నేటి యాచారములనుగాక, ఆచార్యులను బోధన చేయుచు వలెను. హిందూమతమునుగూర్చి తెలిసికొనుటకు భగవద్గీత మున్నగువానినే చదివితలచేగాని ప్రస్తుత ఆచారములనుబట్టి ఆలోచించుకొనిన లాభములేదు. వాస్తవమునుగూర్చి తెలిసికొనుటకు గౌరవముగల విమర్శియైయుండునది తెలిసికొనవలయును. కనుక పంకజమృది మన మతమునకు మరల వచ్చిన దని యున్నాం గ వలసిన యీ వ సభము లేదు. మనసాంఘిస్థితిని మనము సంస్కరించుకొనవలయును. అన్యమతనిరసము తొలగిపోవలయును. గీతకాలము నాటికి భేదములుగూర్చి మే యుండెను. ఆనాటి భేదములను గూడ గుణమునుబట్టియు, ప్రవర్తననుబట్టియు నేర్పడెను. భేదములన్నియు గుణప్రవర్తనబట్టి ఏర్పడెను. కనుక ప్రతి వారమునూ వారివారిసంఘమునే సంస్కరించుకొని ఆసంఘమునందే యుండవలెను. అత్యంతభేదము గానియెక్కిన సంఘమును సంస్కరించుటకు ప్రామాణ్యములేదు. వైదికము, నియోగము కన్యకా, నాయకు మొదలయ్యి, నాయకులు, అను ఇన్ని భేదములు ఏకభ్రమ్యులగుటలందును గన్పింపవు. ఇట్టిభేదములన్నియు కృత్రిమములేగాని సహితకముగ లేవు. పేర్లతోగూడ 'మతు' లని ప్రత్యేకముగ తొకలను చేర్చుట ఎందుకొ తెలియకున్నది. భిక్షుడు యుద్ధిష్ఠిరుతో మాటలాడినపుడు గూడ, గుణమును, ప్రవర్తనమునుబట్టియే భేదములుండవలెగాని పుట్టి కనుబట్టి గాదని చెప్పెను.

దేవిమమనము ముఖ్యమి. దేవుని రూపము విశ్వముగాను రూపముగ మతాంతముల జేయుటను ఖండించిరి. వివిధ మతములు, వివిధభావములు, తు సంబంధించిన మనము పరిమార్చకలసి మనమన యర్థిప్రాయములను గూర్చి ప్రత్యేకముగ కలిసి చర్చించుకొనినయెడల, మన కన్యకావృత్తి మొదలగు అభిముగ

నందియుండును. ప్రపంచమునందు సామ్యముగ "జేవుడు మనకు తండ్రి" "ప్రతిభావపుడును మనకు సోదరుడు" అను ఈ భావములు దుర్బినియోగమున చేయుటకున్నవి. ఈరెండు భావములను సద్వినియోగమునకు వచ్చిన సంఘమున, క్రైస్తవము బాగుపడును. జేవుడుతండ్రి, ఆయన తనబిడ్డలను సర్వదా రక్షించును. అను సత్యమును మనము గ్రహించవలెను. శ్రీ ప్రభుజేవులలో, నిజము శ్రీ ప్రభులు కానివారనేమలు గలరు. అట్టి వారి చారిత్రమును గూర్చి వినునపుడు నాకే యభిమానకరము గ నుండును. ప్రపంచములో మనమొకరి కొనగడగిన సందేహము ఈ రెండే. జేవుడు తండ్రి. మానవుడు సోదరుడు. తనమరిస్వీకారమును గూర్చియు, మొదటి మతమును మరల స్వీకరించుటను గూర్చియు, అలాచించునపుడు గమనింప దగిన యంశములు మూడు గలవు.

(1) ఎవరైనను ఇంకొక మతమునందు కలియుటకు, సంప్రదించుకొని యుండవలెను. ఒక మతమును స్వీకరించిన పిమ్మట, అమతమునందల ససంకల్పి జేందినపుడు, వారిని మరల మొదటి మతమునందు జేర్చుకొనుటకు అవకాశముల నొసగవలెను. ఎట్టి యభ్యంతరములను నెట్టరాదు. శ్రీ ప్రభుమతములో కలసి మరల హిందూమతముతోనికి ఎవ రైనను రావలచిన అట్టివారిని చేర్చుకొనుటకు హిందూమతమునందు అవకాశములు గలవలెను నేను సంతసించుచున్నాను.

రెండవ యంశ మేమనెన, మతమునందు కలుపుకొనునపుడు గాని, మరల తమ మతము నందు చేర్చుకొన దలచినపుడు గాని, ఎట్టి నిర్బంధమును నుపయోగింపరాదు. నిర్బంధమునగా జరుగలము నుపయోగించుటగాదు. వైదికముగ కాని దుర్బిధముగ కాని నిర్బంధముపయోగింపరాదు. సక్రమముగ బోధించి అంగీకరించి ప్రవేశించు వారిని రానిచ్చుకొనవలెను.

మూడవయంశము, వివాహము తగదు. ఏదిగాని స్వచ్ఛముగ బహిరంగముగ జరుపవలెను. ఉదాహరణము చూడుము. దేశ్యాధ్యక్షుల నాకు 22 సంవత్సరములయెన్ను గల మమారుడు గలడు. ఆతని తల్లిదండ్రులు తెలియనియొక కటాక్షున మహమ్మదీయ మతమునందు కలుపుకొనిన నా కెట్లుండును? అతనిభర్తముగ తల్లిదండ్రులతో చెప్పి అందుని ఒప్పించి మతముతో కలుపుకొనకలెనేగాని, ఎవరిని తెలియనియొక రహస్యముగ జేర్చుకొనరాదు. అది సక్రమమైనపద్ధతిగాదు. (కలకత్తాభ్యుదయము)

ఏ. డబ్ల్యు. కింగ్స్లీగారు ఇట్లు మాటలాడిరి. నేను హిందువుల శ్రేష్ఠుడను, కాని 80 సంవత్సరములక్రిందట శ్రీ ప్రభుడనైతిని. అయినను నేను ఇప్పుటికిని సంధ్యా వందనము, పూజలు, నాచరించుచుండును. నేను హిందువుననియే తలంపచుండును. కాని జనాభా లెక్కలకు సంబంధించినంతవరకుమాత్రము నన్ను శ్రీ ప్రభుడనుగ, లెక్క నెట్లుదును. మతములన్నియు ఒకటియే-తనమతమే బాగుగనున్నదని వాదించువారి మాటలను విశ్వసించబోకుడు. ఒకమతములో చేరి మరల తన మొదటిమతమును రావలెనని ఎవరైనను బోధన, అట్టివారిని చేర్చుకొను నాచారము మనదేశమునందనాదిగ గలదు.

ప్రాధానము ఎస్. కే. యజ్ఞవల్కయ్య అధ్యక్షుగా రుట్లుమాటలాడిరి:-

మాంధాతకాలమునాటి ఆచారములను ఇప్పటికిని అనుసరింపవలెనన్న విషయము, కాలముననుసరించి హిందూసంఘమునందు మార్పులు జరిగినవేమి? అన్ని మతములవారిని మైత్రి యుండవలెను. హిందూ - మహమ్మదీయ - శ్రీ ప్రభుమైత్రి కేవలము రాక్షియములకేగాక, నిత్యసంస్థానమునందుండవలెను. స్వర్ణమునకు లాకమునకీ ఆకాశమున ఒకవతమువారికే యిచ్చినవారిని భయపడరాదు. గద్దె రంగయ్యవారము గారు దుర్బిధములలన మతమునందు కలుపుకొనిన, అట్టివారిని చాలకాలము ఆపియుండుట దుర్లభము చెప్పిరి.

ఓ. కంకస్వామి శెట్టిగారు మాటలాడిరి. పంకజమృదు వివాహమైనది. కనుక మరల ఆమె ఇంకొక మతమునుగూర్చి యాలోచించుకొనుట దుర్లభము. మానవాభివృద్ధియు, మానక సౌఖ్యమును నుండవలెనన్న వివిధమతములవారిని అన్యోన్యమకార యుండవలెను. జ్ఞానాభివృద్ధికి ప్రత్యేకముల ననుసరించి మతము లేర్పడినది కందస్వామి శెట్టిగారు చెప్పిరి.

హిందూసంఘమునందు అసహనము తగ్గుచున్నందులకు సంతసించుచు, ఇంకను సంస్కరణము జరుపవలెని అధ్యక్షుడు తలంచెను.

మరియయవుతు మాటలాడినదప సభ 7-45 గంటలకు ముగిసెను.

పంకజమృదివాహమునకు అందరను సంతసించిరి.

మదరాసు యూనివర్సిటీ సెనేటు ఎన్నికలు

ముదటి లెక్క

మదరాసు యూనివర్సిటీ నైపుణ్యులగుగారు, 30 మంది సెనేటు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనుటకు రిజిస్టరు గ్రామ్యు యేటుల ఒట్టుల తొలిసారి లెక్కించుట పూర్తిజేసిరి. చేరిన ఒట్టు మొత్తము 1897 ఇందు 81 ఒట్టు తనికొరకుండెను. కనుక సరియైన ఒట్టు మొత్తము 1886. కొటా 61 గా నిశ్చయించిరి. తొలిసారి లెక్కించుటలో నుత్తమతనవారి పేర్లు యీ కిగున పేర్కొనబడినవి:-

పేరు.	ఒట్టు.
శ్రీ. క. భావ్యం	85
అర్. వి. కృష్ణమ	79
అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యుడు	106
కె. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యుడు	80
ఎ. లక్ష్మణస్వామి మొదలియారు	100
డాక్టరు జాను మాతేయ	70
ఎ. లక్ష్మణస్వామి మొదలియారు	87
శ్రీ. జి. ఎ. నరేశను	84
వి. రామదాసు	70
కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు	110
ఎస్. నరకమూర్తి	68
వి. సీతారామరావు	70
పి. వి. శేషయ్యరు	68
వి. నరకమూర్తి	71
పి. కంకట్రామరావు నాయుడు	98

ఈ దిగువవాటి కొటాకు తక్కువగా ఒట్టు వచ్చినవి:-

శ్రీ. సి. వి. చంద్రశేఖరం	42
కె. సి. దేశికాచారి	55
ఎల్. ఎ. గోవిందరావునాయుడు	23
సల్లా గురుస్వామిచెట్టి	81
పి. ముప్పరాయను	82
ఎమ్. రామచంద్రరావు	21
కె. వి. రామనాథన్	18
రామనాథపేనాయి	86
పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు	15
డాక్టరు ఎల్. నుబ్రహ్మయ్య అయ్యుడు	46
ఎస్. ఎస్. నూర్యవారాయణ, మధుర	82
జి. కె. కటరంగరావు	16
పి. నారాయణమూర్తి	8
ఎమ్. చంగయ్య	15
టి. వి. గోవిందరాజ మొదలియారు	1
పి. నుబ్రహ్మయ్య	2
ఎస్. కె. యజ్ఞవల్కయ్య అయ్యుడు	8

హిందూదేశ సేవక సంఘము, అరుంధతీయులు

అరుంధతీయ మహాసభ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాసెను:- మదరాసు దైనిక పత్రికలయందు ప్రచురింపబడిన "అరుంధతీయము, హిందూదేశ సేవక సంఘము" అను కీర్తి క్రింద వ్రాయబడిన లేఖలు నేను చదివితినె. అది హిందూదేశ సేవక సంఘ కార్యదర్శిగారు వ్రాసినది తెలియవచ్చెను. బహుశః స్థానిక ప్రాంతీయ సంఘ కార్యదర్శి అయియుండును. ఆలేఖు భోగికి సేవక సంఘ నాయకులు సమ్యక్తముచెదనని తలంచుట అభ్యర్థము. ఇప్పుడు మదరాసు ప్రాంతీ అభివృద్ధి సమయమున అనుభవములేని యువకులతో అట్లే నాదించుట నాకిచ్చుచున్నది. రెండుతర్ఫులు మాత్రము అడిగదను.

(1) నూతన సంఘముయొక్క కార్యదర్శి లిద్దరు జేసిన కార్యము లెకమని అరుంధతీయ మహాసభ వారు నూదించుట లేదా?

(2) సేవక సంఘములోని యువజనులు, ప్రధానసంఘము వారిచే అక్రమముగా నూదించబడిన కార్యదర్శులతో పోటీగా పోరాడ సంఘమును స్థాపించవలెనని, మొదటిసంఘమునకే సహాయపడి, తెరంబూరు మొదలగు స్థానములందు సంఘసేవకై ప్రాంతీయ సంఘములను యేర్పాటు చేయించునాడదా? ఈ రెండు ప్రశ్నలకు తగిన సమాధానము యిచ్చునంతవరకు, స్థానిక సేవక సంఘమువారు "విభజించి పాలించు" అను నిశ్చయ ప్రాక్రలగుదురు.

సంగి హెచ్. ఎమ్. జగనాచారి.

కార్యము.

విదేశ వార్తలు

రూరువిషమసంధి

"మొందుకుపోయిన నయ్య, వెనుకకు పోయిన గొయ్యి"

పరాసుల చిక్కులు

లండన్, అక్టోబరు 19:—రాత్రి 8-45, పరాసుల వైద్య మంత్రో ఎదుర్కొనుచున్న వారికి విషమానంద కటన్గించిన ప్యారిసునుండి తైయ్యుప్రతికానిలేఖ తెలుపుచున్నది. జర్మనులు అసామానుల మునుగుడుగాక పరాసులగుడ రూరు ఆరల తాము చేతులని కార్యములను జేయుననివచ్చును. పరాసు లకు సప్తపదపరములు రాకపోవుటయేగాక మీరు మిక్కిలి. పరి లేనివారలకు తిడికే కడుపుమాడుచున్న ప్రజలును చేపలు పరాసులుభరించవలసివచ్చును. వీరినందరినిగూర్చి పరాసుల తిప్పలు తెలియజేసిన. కాని పరాసులు మేమెంతమాత్రము భయ పడువారము కా మనుచున్నార. ఎట్టి తెగరింపులకు భయపడక తిమ్మగతులను విడిచి పనులను సాగించెద మనుచున్నారు.

జర్మనులు సమక్షేయంలో ప్రవర్తించుచున్నారను నిద గ్యము జాపిం బాంధుని ఒక అధికారి తెలియజేయు చున్నారు. పరాసు ప్రభుత్వమువారు జర్మనులు ప్రతింకు నటుల అంకదుర్భాగము రాక్షసులు గారనుచున్నారు. పరా సులు బుద్ధిభూత్యులక అసాధ్యమగు మరతులను జర్మనులవిద విధించ తలచుకొనలేదు. తమ పరిస్థితి చాల కష్టముగా నున్న యని ఎఱుగుదురు. బాధలేని దానికంటె రూరపనుల మూసి చేసిన ఎక్కడ కష్టములు గలుగునని వారికి చక్కగ తెలియును.

శ్యాన్సీబవేరియా

సంబంధములు చెడుట

లండన్, అక్టోబరు 19:—రాత్రి 10-15 శ్యాన్సీబవేరియా (పభుత్వమువారి సంబంధము చెడిపోయినది. ఒకరితో నొకరు సరసముగ ఉత్తరప్రభుత్వములను జరుపుకొనలేకున్నారు.

కేంద్రప్రభుత్వమువారికి చాలా కష్టముగా నున్నది. శ్యాన్సీ బవేరియాను సాంఘిక ప్రభుత్వమువారిని బవేరియాతో జుడము రానుండ కాదు శ్యాన్సీలో సాంఘిక ప్రభుత్వము వారు ఇరవయ్య లకు సాంఘిక వైద్యమును చిల్లినే జరుగలేనని శిష్టతను, వారట్లు చేయుడని నిర్బంధించటకు చాలా కష్టపడలేననివచ్చును. రాజు రాజ్యము నేలకలెనన ఇరవయ్యల వైద్యమును అడచివేయు డని సాంఘిక ప్రభుత్వమువారికి శిష్టతని అయివుచును బొందుతును, జుడము గల్గించుకొనటకును ఏ ర్మను ప్రభు త్వమువారును ఒకటొకరు.

కర్మయల్లు సుధి వంతులకు విద్యుత్తుగ కాన్సెప్టుగా విద్యార్థులను వైకుంఠము తయారుచేయుచున్నారు. కాట్టి సాంఘిక ఇరవయ్యలకు వైద్యమును ఎత్తివేసి వసరము లేదనియు వారుండవలసివే జుటయు శ్యాన్సీను ప్రధానమంత్రి కమ ణించెను.

శ్యాన్సీ ప్రధానమంత్రి కమగుట్టును బుతులెట్టిందు లకు వారి కప్రకారము దోహదించి దూరముచున్నారు. ఇంటి గట్టును కత్తులకు శిష్టతనున్న దని నిందించుచున్నారు. రిచిస్ట్రారుకు ప్రతికూలముగ శ్యాన్సీలో సాంఘిక వాదులు కమ్యూనిస్టు కలపెరిగి తగిన రుచుచున్నారు. వీరిని తొక్కి వేయకలెనన్న జర్మనీ అతడు కమ్యూనిస్టుతో పోరకలసి వచ్చును. వారిని ధిక్కరించవలసి వచ్చును. అందుచే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి చాలా కష్టముగా నున్నది.

భారతదేశము తరపున భారతదేశ సాంఘికాధ్యక్షుల తర పునను ఆశ్వాసురమరాజుగాను సామ్రాజ్యపథికు వచ్చిన అధి. నివేళపు ప్రతినిధులకు దసరాపండుగ దీవలను గావించిరి.

మాంచెట్ల విశ్వవిద్యాలయములో పార్కుగారు ఇతర మతముల కన్నీటిని విమర్శించి మత ఉపశాస్త్రములనిచ్చి పండి తుడుగ నియమించబడిరి.

వాన్ హాయిస్సి, పోయింకేరు

గార్ల సంభాషణ

ప్యారిస్, అక్టోబరు 19:—చోయిస్సి, పోయింకేరు గార్ల సంభాషణ సరిగా ప్రకటింపబడ లేదనియు వక్షపాత బుద్ధితో ప్రకటింపబడెననియు జర్మను అధికారు లనుచున్నారని శ్యాన్సీడి ఓర్పు ప్రకటనమువలన తెలియుచున్నది ఆక్రమణ ప్రదేశములో మరల పనులను ప్రారంభించవలెనను ఏర్పాటులను పోయింకేరుగారు నిరాశించిరిని జర్మనులవారును. ఆక్రమణకు పూర్వమున్న పరిస్థితులను ప్రవేశ బెట్టవలె ననిరట. జర్మనులు కస్తువుల రూపరూపక డబ్బును ఇచ్చులేదనుట నిరోధమును జాప్రకాయని పోయింకేరుగారు వ్యాఖ్యజేసిరిట. జర్మనుల యేర్పాటులను సప్తపదపరములవారు చర్చించుటకు పూర్వ ము జర్మనులు నిరోధమును పూర్తిగ మాడవలె ననుచున్నారట.

జర్మనులు తెలియజేసిన దానికి కొంచెముభిన్నార్థముతో పోయింకేరుగారి యభిప్రాయమును శ్యాన్సీడి ఓర్పు ప్రకటనము తెలుపుచున్నది.

పరాసుల విదేశాంగవిధానము

సాంఘికవాదుల వైఖరి

ప్యారిస్, అక్టోబరు 20:—పరాసుల విదేశాంగ విధాన మును గూర్చి ఉపన్యసింపుచు, వివేకముతో ప్రవర్తించవలెనని సాంఘికపక్షమువారు డిక్ట. ఎ. హియెటుగారు రాక్షిక్షు సోషలిస్టు కాంగ్రెస్ వారికి తెలియజేసిరి. రూరు ఆక్రమణ ఆఖరుకున్న సమయమున రూర ఆక్రమణకు ఖండించమని ఆక్రమణగుర్తి మనము ఆక్షేపించితిమేని ఇంకను ఆలస్యము చేయవలెనని జర్మను పెట్టుబడి వాదులు చాన్సిలరును కోరెదరు, పురికొల్పెదరు. కొందరు ప్రాండు లో ఈ విష యము వారి సమితి వారి యభిప్రాయమునకు తెలియజేయునలె ననుచున్నారు. ఇది ఎటువంటి ఊహించ సాగి యు గాదు. సప్తపదపరముల సమస్యను బాతీసమితివారికి బావుట ఉత్తీచిగిని మరొకటిగాదని ప్రాతమంత్రియగు ఫ్ర్యాన్జిక్ బోయిల్ గారి యభిప్రాయము.

ఆప్టనిస్థాను నేరస్థులకు

శరణాలయముగనుండుట

అమీరుకు టైయ్యుప్రతిక హితవు

లండన్, అక్టోబరు 20:—ద్రోహులకు, నేరస్థులకు శరణుజొచ్చుటకు ఆరణ్యమును అమీరు ఇయ్యగూడద టైయ్యు ప్రతి హితవోసగుచున్నది. అమీరు తండ్రీమనుచున్న దుండ గిడులను చక్కబెట్టి అణచుటకైయో వ్రును బుద్ధిమాట నిజమే యనుచున్నది. ఇతరభాతులలో ఒకరుగ జేర ఇష్టము న్నుచో, జేర్చుకొనకలెనని కోరవో తనదేశములో ద్రోహులను సేద్యము మాపుమాడవలె ననుచున్న. మాతృకములు శరణులు లేకుండ జేయవలె ననుచున్నది.

ఈ జిప్తు భావిదశ

లండన్, అక్టోబరు 19:—రాత్రి 11-5 టైయ్యుప్రతికా నిలేఖరి కెయికోనుండి ఇట్లు వాయుచున్నాడు. ప్రాత్ర రాష్ట్రాంగ విధానము నకుగరించి ఎంతత్యగము ఎక్కువ యిది ఎంతత్యగము ఈజిప్టులో కేంద్ర ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టిన, (జాక్స్ బిల్లమువల) తక్షణము అంతముచిది. జేయకము. జేకలో ప్రస్తుతపరిస్థితులు చూడ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమునకు ఇప్పుడు ప్రజలు గురించి కోరుచున్నది. ప్రభుత్వములో ఇంక ను కట్టబెట్టువనియు వ్యవహారము గలదుయు అనుకొను చున్నారు. కొన్ని నెలలలో ఈజిప్టు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ మునకు తగియుండునని దేశపరిస్థితులు తెలిసిన వారు జేకీ కొందరు. జకములో భాషగాను ఆ వారోగ్యముగ నుండుటచే ఆయన ఒక్కో వ్యవహారములన్నిటిని హస్తగతము జేసికొనుటవలన వ్యవహార మంతయు స్తంభించిరి. తమపక్షపు అభ్యర్థులను పేర్కొనుటకు తనకే అధికారముగలదని పాషా గారనుచున్నారు. బాతీయవాదులు అల్లరులను కలుగజేయు చున్నారు. లేనిపోని అభివాదములను గల్పించుచున్నారు. జక ఆలోచిపాషాగారి ప్రత్యర్థి పేరుమిషుగాను తిరిగివచ్చెదని ఆశలను బుర్రోజుచున్నారు.

సామ్రాజ్యవై మానిక ప్రచారము

బర్మిగారి విధానము

ఇండియాకు 5 రోజుల ప్రయాణము

బ్రిటిషు వైమానిక ప్రచారము రాను రాను మిశ్రమయిని ధానుమనునరించి చేయబడుచున్నదని సర్ శ్యాముయల్ హో గగారు సామ్రాజ్య ఆర్థికభామంది మున తెలియజేసిరి. భారత దేశమునకు వేయన్న వైమానిక విధానము నెగ్గినచో ఇండియాకు 5 రోజులలో ప్రయాణము జేయవచ్చుననిరి. కెయికోకు 2 రోజులలో పోవచ్చుననిరి. పూర్వమునలె ఇండి యాకు 14 1/2 రోజులు పట్టెదరి.

జెకోస్లావియా ఆధ్యక్షుడు

లండన్ ఆదివారము కన్య ముగించుచున్నారు. అచట మంత్రి సరమురకు ఆగెదరు. ఈ జనుకు ఆప్టనిస్థు విశ్వవిద్యాలయమువారు డాక్టరు అఫ్ సివిల్ లా అను బిరుదును వొసగెదరు. వారినుండి ఇతనికి విం దొసగెదరు. పార్లమెంటుగూడ విడి దొసగెదరు.

సామ్రాజ్య సభ

విదేశాంగ వ్యవహారముల చర్చ

లీక్స్టు, అక్టోబరు 19:—కేటి కుడము మన సామ్రాజ్య సభవారు విదేశాంగవ్యవహారములను గూర్చి మరల చర్చను ప్రారంభించిరి. సైనిక సైమానికక్షమయినములను చర్చించిరి. దొమినియను ప్రధానామాత్యులు తరువాత పీటిని గూర్చి ఆలోచించిరి.

వైమానిక ప్రయాణము

విమాన మొటి ప్రయాణికలకు గొంపోవుచు 'గాడ్విక్' శ్యాన్సీలో బడి బద్దలైందనియు అందులోనున్నవారు ప్రయాణికు లైనది వైమానిక సిబ్బంది అయిది తెలియలేదనియు అందులోనున్న ప్రజలు ఒకచో యోధ ముగీతముగ ఒడ్డుకు జేర్చెననియు తెలియుచున్నది.

చంగుయూగారు తమ గగ్గురుపదనిని వరలుకొనుట చేతను ప్రభుత్వమువారు తనకేగ్గురు కవరించుకొనుట చేతను విదేశాంగ ప్రభుత్వమువారు అందరను నిర్భయ లైరి.

తుర్కీ

తుర్కీ పున్నా రాజ్యమునకు బ్రిటిషు పెట్టుబడి లాభకర మని రాంసే వగ్గుబాగు తెలి జేయుచు ఇందులో రాజ కీటు ఉద్దేశ్యము బుండరాదరి వర్తకమునకు సంబంధించిన విషయములే యుండవలెను. తుర్కీ స్వాతంత్ర్యమును గడించి నందలకు బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారు ఎంతయు సంతసించు చున్నారనిరి.

ప్రకటన

మేము జమీన్ దార్లనున్న మేము కుద్రాను కాసనసభ లో మిక్ దార్లపక్షమున నుండెదమన్న కొందరు వోటర్లు ఆ చ్యువచ్చుట పొరబాటుగా అభిప్రాయపడుచున్నట్లు విశ్లేషణ తెలుస్తున్నది. నేను జమీన్ దార్ల తరపున ప్రతిపక్షమును స్థాం దుకాలేదు. జిరాయత్ కలంభూములకలపు, బాహ్యశ్యమున కర్తం కలదు. ప్రతిపక్షముంకి తులతో పూర్వముంచి మాకు సంబంధించదు. అందుల నేను పెద్దనవాడుకొలును చేరిన వాడనుగాని జమీన్ దార్ల పద్ధతి అవలంబింపలేను. వోటర్లు జమీన్ దార్లపద్ధతి అని అభిప్రాయపడుట కేవలం పొరబాటు అ యి గున్నది. జమీన్ దార్లతిప్పు అయితే జమీన్ దారి నీటు కొంటు ప్రతిష్ఠించేసి నులువుగా మొబరుషివ్ పొందగలను. యిశ్రవయాసలో ఆకలంబించును, నే ఆరహితులతరపునండి పూర్తిగా రహితముపక్షముగా పనిచేయ బూసిస్తాండు అయినాను. గౌరవాత్మం జమీన్ దార్లగాని మాకు కచ్చిత్రికాదు గనక వో టర్లు జమీన్ దార్ల పద్ధతి అని పొరబాటును అభిప్రాయపడిన వారు కహితుగా భావించుకొనిన్ని కను కాంగ్రెసుపార్టీలో లేరినవాడయి యున్నాను గనక నాకు తప్పక ఒక వోటును యిప్పించవలెనని ప్రార్థించుచు న్నాను.

మోతే గంగరాజు

(1062)

అభ్యర్థి.

బ్రిటిషువస్తు బహిష్కారము

బొంబాయి కార్మికుల సభలో వక్తులుగారి
తీర్మానము ఆమోదించబడినది

బొంబాయి కార్మికుల సభలో సామవారమునాడు పట్టుకొని రహస్యపాఠశాల బ్రిటిషువస్తు బహిష్కార తీర్మానము 1 1/2 గంటలకాలము సందర్శనా చేర్చుకొనుచున్నది. చర్చ అతిక్రమముగా యిదివరకప్పుడు జరుగని రీతిని జరిగి తుదకు కమిటీగారి కమిషన్ కమిటీలముగా పరిష్కరించబడినది. కమిటీగారమునకు 88 కోట్ల ప్రజలు వాతవగుదురు, వానిసమస్తీలూ నున్నాను, అను కడముల నుపయోగించిన వాడయే తుదకు గెలుపొందెను. ధర్మోప సేత్సాగారు అతివాదులతో పూర్తిగా కేరళింపక, కెన్యాపరిష్కారమును వారు నిరసించునంత తీవ్రముగా నిరసించక, బహిష్కార తీర్మానమును, పూర్తిగా ఆమోదింపక, మారక పద్ధతిని నూచించిరి. ఈతీర్మానము గూర్చి మూడుమాసములు పోయినకనుక చర్చించుట మంచిది నుడిచిరి. అందుచే బి. టి. కేకాయీగారు రాతనిని, వానిక సమగ్రముగా పాదని నిందించెను. సేత్సాగారు, కేకాయీగారు, ఎక్కువగా సీచ భావలో వక్తువాక్యములతో తులనవాడుకొనిరి. తీర్మానము వామోదించినవారి కేమోత్రము సీచుదీయకుండ వింటురవాదము గారు ప్రతిపాదముగా వాదించిరి. హెచ్. కె. దేవిను మునిసి కులు కమిషనరుగారు మాత్రము సెమ్యుడిగా మాట్లాడి, యీ తీర్మానము వామోదించినవారి కెలగు నవ్వమును దూరకృష్టితో వామోదించి యోగ్యముగా కార్యముల వాచరింపవలెనని అలి కిరి. కాని వారి పలుకుటలు చెవిటివాని ముందుకంబువలె నిరస యోగ్యములైనవి. తీర్మానము ఓటులకు పెట్టగా మిక్కిలి ఉత్సాహముతో అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడినది. ప్రతిపాదకు కొందరు ఓట్లసంఖ్యను లెక్కింపవని కోరిగాని, అనుమానక అధికసంఖ్య విజయముగా కనబడుటచే లెక్కించుట అనవసరమని అభ్యుక్తుడు స్పష్టముగా తెప్పెను.

చర్చ

“బొంబాయి పురజనులు బహిష్కారసభలో గావించిన తీర్మానము ప్రకారము, బొంబాయి కార్మికులసభలోని వివిధ ఉద్యోగ కాలలయందును, కంట్రాక్టులయను, ఇండియాలో తప్ప బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి దేశములలో తయారయిన వస్తువులను వేటిని ఉపయోగించగూడదు, ఒకవేళ అవస్థలను ప్రపంచమునందు యిదిర కేవలములో స్థిరపడవచ్చును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తువుల నుపయోగించవచ్చును”. అని కమిటీగారు (కొందరి సభలో నుపయోగించిన తీర్మానము మరల చర్చించబడినది.

మోహనలాలు కేకాయీగారు, తీర్మానమును బలపరచుచు, కెన్యాపరిష్కారము పూర్తిగా మనుష్యునకు వాటి ప్రతి వారికి యీ తీర్మానము చక్కగ బోధపడునని వుడిచిరి.

డాక్టరు ఎన్. హెచ్. ఇ. సభియాగారు ఇట్లు చెప్పిరి. ఇట్టి తీర్మానమునకు భారతీయ లెక్కర ప్రతిపాదముగ నుండదు. కాని, యీ తీర్మానమునకు ఆమోదించుటకు వీలు లేనట్లుగ పడములు చేర్చబడినవి. మనము సామ్రాజ్యము వస్తువులకాక యి తరకేముల వస్తువులు చెడుగా నున్నను, తర లధికముగా నున్న ను, వాటినే కొనవలెనని తీర్మానము నూచించుచున్నది. ఏరస్తువులు యేరితిగా, బహిష్కరింపవలెనో నిర్ణయించుటకు బహిష్కార సభలో నేర్పించిన నిపుణుల సంఘమువారు వంపు విహిత చేయ కరకు కార్మికులను సభవారు చేది యొందవలెను. భారతీయలకు అన్ని దేశములందును గౌరవభావ ముండవలెను అని నూచించు తీర్మానమునకు నేను కృతీకేముగ నుండవలను. కాని, రాజభక్తిగల పాకుడైన, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములకు సెట్కడు లాభము నొందిన పార్టీ మరణకర కనుటచే, భారతదేశమునకు లాభకరముగా లేక, ఆంగ్లేయులయొడల క్షేమమును నూచించు యీ తీర్మానమునకు నేను సమ్మతించవలను.

ప్రతిక్రియాభయము

హెచ్. ఇ. దేవినుగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగా చెప్పిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తువులను మనము బహిష్కరించిన వారు మనకు తగిన ప్రతిక్రియను కేయగలరు. మన ముడివచ్చువులు, ప్రత్తి, ధాన్యము నూనె మొదలగువాటిని వారు బహిష్కరింతురు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము యంతరకేళ ఫంటులై వా భారతదేశమునందలి అన్ని కంటులను సామ్రాజ్యమునందలి కంటులను ప్ర యత్నించుట జరుగుచున్నది. అని వృద్ధిపొందిన, సామ్రాజ్యము భారతదేశమునందును అనుసరములేందగడవుకొనగలదు. భార

తదేక మీ బహిష్కారమును కొనసాగించిన, విజేతములయే భార తీర్మానము చాలబాధల నొందవలసివచ్చును. కార్మికులనువారు యీ తీర్మానమునకు సమ్మతించిన పక్షము చెల్లించుచున్న రేటుకేయరకు అపాయము కలుగును. కలకత్తాభారతీయులు ఆంగ్లేయుల కాపాటలయందు కంటెనెరులందు పనికేయి చున్నార. ఈబహిష్కారమునకొనసాగించినవారికి బాధకలు గును. బ్రిటిషువస్తువులనే కర్తము చేయుచున్న పలువురు కర్త విలువవస్తువులుదురు. వారివ్యాపారముల నశింపజేసి, వాటినివికలుల పడగొట్టి నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెక్కువజేయుటకు కార్మికుల మనసభ కమ్మతించునా! మునిసిపాలిటీవారు, యేండ్లముల మం తివిగను, చతురగమందునో వాటినే యొక్కడ తయారయినవి యని గమనింపక నిష్పక్షపాతబుద్ధితో కొనవలెను.

ప్రస్తుత సంవత్సర సర్వించును

ఏలూరుయందే క్రిందట బొంబాయి జనసంఖ్య 8,45,000 మునిసిపలు రాజుడి యేడాదికి 81 1/2 లక్షలు, విజేత కర్తము 8,700 లక్షలు, కస్తూరురాజుడి 61 లక్షలు ఉండెను. ఇప్పుడు ఈసంఖ్యలు ఇంచుమించుగా రెట్టింపయినవి. జనసంఖ్య మూడు 12 లక్షలు, మునిసిపలు రాజుడి 8 కోట్లు, విజేత కర్తము 34, 987 లక్షలు, అనగా 40 యేండ్లకొందరికి సంఖ్యకు 12 రెట్లు ధికముగా నున్నది కస్తూరు రాజుడికొద్ద 600 లక్షలకు పోచ్చి నది. ఇట్టి సంపదకు భంగము గలిగించి బ్రిటనుకు భారతదేశము మనకు గల వర్తకసంబంధములను వాతము గావించు ప్రయత్నమును కార్మికులనువారు కేజు సమర్థులుకని చేసిను గారు నమ్మకాలవలెనది. అట్లుగావించిన, యే సామ్రాజ్యధ్వజము క్రింద యీ నగరపు వర్తకవాణిజ్యములు ఇట్టి యభివృద్ధికి కచ్చి నవో ఆ సామ్రాజ్యమును తిరస్కరించినవారగుదురు

ఈ తీర్మానము బుద్ధిహీనులుగా నుండి నగర ప్రజలును నకు ప్రతిపాదముగ నున్నదని దేవినుగారు తలచిరి. దీనివలన మనము అశించి ప్రకారతర ముదరుటంబులయే కాక, భారతీయలకు సామ్రాజ్యమునందు సమానహక్కు లభించుట కూడ దుర్భవగును.

కేళమందంతకును బహిష్కారము సాగింపవలెనని యేల నూచించబడినది అని పి. సేత్సాగారు ప్రశ్నించిరి. ఏలయన తమతీవ్రప్రతిపాదములను తెల్పిదేయుటకు ఇది ఒక్కటియే మార్గముగలదు. అదికాక, బహిష్కారమును 1 సంవత్సరముపాటుయన పూర్తిగా సాగించిన బ్రిటనులోని నిరుద్యోగుల సంఖ్య ఉధిక్మై, అక్కడ మంత్రివర్గమువారు భారతీయుల ఆకేయములను పూర్వముకంటె పెక్కుడు గౌరవముగా కను నింపవలెనని గుర్తించగల వారగుదురు. బ్రిటనుదేశమున కడల కొనక, ఇండియాదేశము ఎందుకును పనికిరాదు. అంతేకా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము ఇప్పుడున్న ఉన్నతస్థితిలోనే యి క ముందుకూడ నుండవలసిక భారతదేశమునకు వక్తుకొన వలదు కడక భారతదేశమును సమానగౌరవముగా వాడవలసి యున్న దని బ్రిటనుకు నచ్చకెప్పకలెను. ఆపని ఈ బహిష్కారము వలన కప్పక సరకేగలదు. అయినను, నిపుణుల సంఘ మొకటి యానియమునుగూర్చి యింకను విచారించుచుండ, సప్రూగారు సామ్రాజ్యధ్వజమును దీనికూర్చి క్రయత్నించు చుండ మనము ముందుగా తొందరపడి యేమియు కేయనూడదని, సేత్సాగారు నుడిచిరి. ఒకవేళ కెన్యాపరిష్కారము మూర్ఖులకు వీలున్నను మనతోందరకార్యములన ఆయనకాకను తప్పిపోగలదు. కనుక, ఈవిషయము మిరక్యయనసంఘమువారికి ఆలోచనకు వంపి, వానినేదెకను జామ్యుటలలో మరల కార్మికులను సభ కనువేళ మగులోపున పంపుటకు కోరవలెనని సవరణను సేత్సాగారు ఉపపాదించిరి

‘బానిస వ్యభావము’

సేత్సాగారి సవరణతీర్మానము వానిక కృతావహము దేయవును, కొందరుప్రతిర్ధి యొకనవట్టుమార్గమును నూచించు చున్నదని లాటుదాయి టి. కేకాయీగారు నుడిచిరి. సేత్సాగారికి ఆరనికర తలంచువారిని, స్వాతంత్ర్య మనగానేమో తెలియదు. భారతీయుల స్వేచ్ఛనే బహిష్కారము నూచించుచున్నది. దీని కలనగల ప్రమాదములు వారికాకుగ తెలియునగాని యిట్టిచివ్ర బ్రదుకు బ్రదుకుటకంటె మరణింపవచ్చునని మేలని వారు భావించిరి. వింటుర వాడముగారు ఇట్లు చెప్పిరి:— పురపాలనవిషయములందు రాజకీయవిషయములకు చర్చించుటకు ఇష్టపడని కర్తయు కొందరు బహిష్కారసభలో బహిష్కారతీర్మానమున పాల్గొనుటచే వారు ఇప్పుడే రాజకీయతీర్మానమును వాహించుగ తెదుక్కుక లేనట్లుగా కమిటీ గారు తన తీర్మానము నుపపా దించిరి. వారు వాడకేమి విషయములకు యెట్టి క్రద్ధసాగంగద

రో పురపాలకవిషయములకు గూడ అట్టి క్రద్ధనే వినియోగించ వలెను. కెన్యావిషయము భారతీయులకు అగౌరవము జరిగిన ను, బహిష్కారము కొనసాగుట అసాధ్యము. బహిష్కారము వర్త తులకు చాల బాధకరముగా నుండు టచే 1920 సం॥నంత గాంధీగారు నిషేధించినపుడు, భారతీయుల నేక పక్షములుగా నున్న నేకు అది కొనసాగవలెను. హిందూదేశముయొక్క మిక్కిల గు బ్రిటిషు కార్మికుల కమిటీవారు యిందువలన మనకు దూరమగుదురు గాన యీ తీర్మానము నమం జనముగా లేదు. 800 మిలియనుల ప్రజను బ్రిటిషు సంకెలల నుండి బంధుముక్తుల గావించవలెనని కమిటీ గారు కార్మికులను కభవ గోరుట అసంభవముగా నున్నది. బ్రిటిషు రాజ్యమునందు తనకు మనో వాక్యానుకర్యులగల స్వా తంత్ర్యమున కైనా కమిటీ గారు సంకెలంప వలదా! ఇటువం డి స్వాతంత్ర్యమును మరియే పరిపాలనయందు, తుదకు వాడకు కల చిన భారతస్వతంత్రరాజ్యమునందైనను ఆయననుభవించ వలదు.

ఇందుగల అసాధ్యము

హెచ్. బి. క్లెయిట మునిసిపలు కమిషనరుగారు తన కు కెన్యాగూర్చి యేమియు తెలియదనియు, కమిటీగారివద్దనుం డి నేర్చుకొనవలెననియు, చెప్పిరి. మరియు, కమిటీగారు చెప్పిన కంతయు తెలుయుగారి కరపరమును జరుపుచు చెప్పిరి. అది యారకు చదివెను. కాని అది చదువుకరకు తెచ్చుగారు క్యవనా కరతలని తలంచుచుండెను. ఈ తీర్మానములన కార్మికుల వారు సాధ్యముగాని కార్యమునకు గడగి యెక్కువ వచ్చుతో యెదరు. కార్మికులను ఆంగ్లేయవస్తువుల పెట్టుననుచియున్న దో అట్టి ఆంగ్లేయ వస్తువుల ననుసరించికొనియున్నది. నేకు ముదికి కాలు కలకు ను నీటి సరఫరాను బ్రిటనులో కయారయిన యంక్రమము గొట్టుములే శుభయోగిం కలచుచున్నది. వాటిని మూర్ఖ ఆమెకానుండియో జర్మనీనుండి యో లెప్పించుకొనవలెన్ను పెక్కుక ధనకృషియును విశంక యము కలుగును. ఇకముందు ఒకయంక్రమము క్రొత్తగా స్థాపింక వలెన్ను సామ్రాజ్యమునందీగారి యంతరకేళములనుండి లెప్పించుటకు కమిటీగారిని తిలకింపవలెనని 50 లక్షలు రూప్యముల గౌరవలసియుండును. అది క్రమముగా వడవించుటకు వేరుగా 50 లక్షలు గావలెను. ఇట్లు అనేక బ్రిటిషుయంక్రమము వారు కతో నున్నవనియు, వాటిని మూర్ఖుల కష్టమనియు, మునిసిపా లిటీకి చాల నష్టము సంభించుననియు, కమిషనరుగారు చాల ఉదాహరణలను జూపి ఈ తీర్మానము గూర్చి కమిటీగారు పట్టింపు గానుండిన, ముందుగా కన్ను 100,00, రి యా. నుండి 10 రూపాయలకు, రేటుకేయరచే పోచ్చింపవలెనని తీర్మా నము ఆమోదించవలెను.

తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

ఈ సమయమునదధోల్కరుగారు, కొరికమొదట, చర్యముగిం చి, కమిటీగారికి ఉత్తర వొంగుటకు అవకాశ మియ్య బడినది.

బ్రిటిషు కస్తూరబహిష్కారముకొరకు బొంబాయి ప్రజలు అధికవస్తు చెల్లించుట కియ్యకొనవలెనని తనకుచాల వస్తుకము గల దని కమిటీ గారు నుడిచిరి. ఆ విషయమున కమిషనరు గారి కే మమున సంకేతము గలిగిన సభవారు అదర్శకవట్టికను తయార చేసి చూడవచ్చును. దీనిని గూర్చి పట్టింపు గలదా, లేదా యిష్ట ప్రకృతి యొందవచ్చును. అట్లుగాకున్న వారు మానక జాటితోనుండ వచ్చులు గారు.

వీడప సేత్సాగారి సవరణ ఓటులకు తేలెడిను. 54 ప్రతి పాటులకు 30 అనుకూలుకు గలుగుటచే సవరణ ఒడిపోయెను.

కమిటీగారి తీర్మానము ఓటులకు తేలెడిను. అధిక సం ఖ్యాకులచే ఆమోదించబడుటచే అనుకూలుకు జయ, జయధ్వా నములు కేసిరి. ప్రతిపాదకు ‘సంఖ్యను లెక్కింపవలెను’ అని కేళు కేసిరి. అనుకూలుకు అధికసంఖ్యాకులు గానుండు రని విక ధముగా గన్నట్లుచుండుటచే లెక్కింప వనసరము లేదని అభ్యుక్తు డు తీర్పు తెప్పెను.

(ఐము అఫ్ ఇండియా)

నోటిసు

రాజమండ్రి ఇరిగుకేటలో హిందూసమాజమునకు ఎదు రున్నప్పుట్టియు, కక్కలంకకారివద్ద గౌరవీగంధాలయము వాతకొన్నట్టి నుచును 1580 గలము విస్తీర్ణముగల స్థలము అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నది. అందులో రెండు తిన్న పెంకు టిల్లు, నయ్య, చుట్టు ప్రవారీగోడయొక్కది. కొనకలచినవారు గౌరవీగంధాలయ గౌరవకార్యదర్శియగు మ॥ రా॥ రా॥ జోడపాటి నరకృపారాయణగారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చు.

కాననసభల ఎన్నికలు

శ్రీయుత గూడవల్లి రామబ్రహ్మంగారికి జవాబు

తెనుగు స్వరాజ్యపత్రికలో శ్రీయుత గూడవల్లి రామ బ్రహ్మంగారు నేను దేశవాదలోను ఇతర గ్రామములలోను శ్రీ కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి ఓట్లు ఇయ్యవలయు శ్రీ కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి ఓట్లు ఇయ్యవలయు శ్రీ యన్నవని వ్రాసివారు. నేను దేశవాదలో నోరు పర్యాయము మూలమే యిచ్చియున్నాను. ఢిల్లీనుండి వచ్చినవారికి నే నితర గ్రామములకు వెళ్ళి వేలేను. అదియే కుదరనే నీ విషయమై ఎవరు ఏమియు చెప్పియుండలేదు. దేశవాదలో చెప్పిన సంఖ్యలు ఈ నెల 15 వ తేదీ ఇంగ్లీషు స్వరాజ్యపత్రికలో ప్రచురింపబడినవి. నేను ఇదియే చెప్పింది తిరిగి ఇప్పుడు రామబ్రహ్మంగారికి జవాబుగా చెప్పవలసివచ్చింది. ఢిల్లీ కాంగ్రెసు ప్రకారము ఓట్లు ఇయ్యవలసివచ్చినవారు ఇయ్యవలసివచ్చినవారు ఇయ్యవలసివచ్చినవారు. ఓట్లు ఇచ్చివేసినవారు కృష్ణాజిల్లా తరపున నిదనరతు కాననసభలోనుండి ప్రతినిధి యొక్కతన ప్రకారమున న్యతిరేకమును నిరంతరభాగరత్నములో చేరి యుండునని కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి, బాలాజీ రావునాయుడుగారికి ఓట్లు ఇచ్చుటకన్న అభ్యర్థమైనది మరెవరికి యుండదనియు తక్కినవారినుండి యెవరియొకరు యొక్కతనతోచిన వారిని ఏమనవలసివచ్చును చెప్పి కాను ఫలానావారి కియ్యవలసి యెవరియొకరు నేను చెప్పి యుండలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి నుభ్యులై వారితరపున దీక్షగా పని చేయుచున్న రామబ్రహ్మంగారికి వారికి నామాటలు కష్టముగ తోచవచ్చును. చీరాలవిషయములో ప్రజలయిబ్బందులు తొలగించుకూడదనియు దేశవాద యొగినిపాల్చి విషయములో కేలము చేతునొందియు, రాజకీయ ఖయిలీల సదుపాయములు కూడవలయు, కృష్ణాజిల్లాలోను అభ్యర్థుని ఎన్నిక కూడవలయు, మేజిస్ట్రేటుఅధికారిని రినియూయింగ్ డివిజన్ గూడవలయు విషయములకు కృతీరేకమును రాజును పాఠశాలలో పెట్టలేనను తీర్మానమునకు కృతీరేకమును మొదలగు ప్రతినిధియములలోను ప్రజలనాటకలకు కృతీరేకమును పనిచేసిన గోపాలకృష్ణయ్యగారికి ఇప్పుడు వోట్లకు విధించలేకనే తిరిగి వోట్లు ఇవ్వకుండుటయే. గోపాలకృష్ణయ్యగారు జన్మింపవలయునోచిన బహు తీవ్రముగా పనిచేసినవారు. జాతీయ రాజకీయముల కాంగ్రెసు ఉద్దేశమును మహాత్మాగాంధీగారిని ఖండించుచు గ్రంథము వ్రాసి చేయవలెను. ఈయన ఈయనకప్పుడు బ్రాహ్మణస్వరాజ్యమునకు గావున స్వరాజ్యమే అక్కరలేదని జిల్లాలో ప్రతి వోటును గోచరించునని వోట్లకు మరచిపోయాడను. రాజకీయ ఖయిలీలకు తక్కిన వారికి కేవలములలోనే స్వంతభావము స్వంతబట్టలు సంకేతు లివ్వవలయునని చెప్పియుండుటకు మర్యాదగామాటుల మొదలగు సదుపాయములు చేయవలెనని తీర్మానముపాటించినవారిని ప్రజలమెప్పుడైనా తీర్మానము పెట్టవలయు తాను చెప్పినవారిని స్వరాజ్యపత్రికలో వ్రాసివచ్చినవారిని బిచ్చుకున్నాడు. తానెట్టి తీర్మానమునకు కృతీరేకముగ యిట్లాడి తీర్మాన మొడిచివారుగదా! తాను అధికారవర్గము వారి మెప్పుకొరకై అటుల చేసియుండును. "తిన్నవై వోట్లకున్నాడు. వోట్లకు కల్పింపుడు ఈసంగతులకుదురు. మహాత్మాగాంధీగారి యందును, స్వరాజ్యకాంక్ష ఖయిలీలకు పోవువారియందును వోట్లకు గోరవలెను" అను సంఖ్యలు ఆకాలమున తాను వున్ననాగిన అధికారియలో మరచిపోయి అటుల ప్రకరించి వారు. ఇక బాలాజీరావు నాయుడుగారి సంఖ్య చెప్పవలెనని వేలేను. ఆయన దీవికలయందు అధికారవర్గమువారి పద్ధతులయందు ముగిసి తేలిక గన్న మెటు ధింపునవారు అట్టివారికి వోట్లచ్చేవారి సనకలెనని వారి సనకాడను. ప్రతిదానిలోను అధికారవర్గములో చేరి పనిచేయుటయేగాక కాంగ్రెసులో చేరిన వారి పాలములకు నీళ్లు ఇచ్చుకూడదనికూడ చెప్పిన మహానుభావుడు. కులకక్షాను స్వంత మొకమొకమును ప్రధానముగ పెట్టుకొని వోట్లయ్యవలసివచ్చిన వోట్లనివలయునో ఏమి చెప్పినను ప్రయోజనముండదు. ఇతరులు నానలహను గమనింతు రని కోరుచున్నాను. తెనుగు స్వరాజ్య పత్రికలో నన్ను జవాబు వ్రాయవలెనని రామబ్రహ్మంగారు కోరినారు. వచ్చేవారములో అతనికి వెలువడదు; ఆవైవాసిన ప్రయోజన ముండదని నా జవాబును ఆంధ్రపత్రికామధ్యమున పెట్టించినాను.

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు.

కారదానికేతనం

గుంటూరు

గుంటూరు ఆరందల్ పేటలో కారదానికేతన మను శ్రీ విద్యాలయము స్థాపించబడింది. దీనియందు యిప్పుడు నూట అరువై మంది బాలికలు చదువుచున్నారు. పట్టణములోని గొప్పయింటి శ్రీలక్ష్మి (ప్రత్యేక తరగతులు ఏర్పరుపబడి హిందీ, మట్టువని నేర్పరుచు చున్నది.

మనదేశములో శ్రీలక్ష్మి తగిన విద్యావిధాన మని ఎంచుకొనిన ప్రకారము శ్రీలక్ష్మి వున్నత విద్యగరువులకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. ఈ విద్యాలయముందు ఏర్పరచబడిన విద్యాసౌకర్యము విద్యనీర్వహణ బాలికలకు ఆరు సంవత్సరములలో సంస్కృత కావ్యములను తెనుగు కావ్యములను పూర్తిచేసి తగినసాహిత్యమును గూర్చి హిందీభాషయందు కొంత భావమును సంతోషముగాని, చిత్తశుభ్రముగాని కొంతభావమును నూలుకడకు పేను అల్లిక కట్టుకునులలో మండిల్లాము కలిగించబడును. ఈ విద్యాలయము గుంటూరు పౌరులకే గాక జిల్లాలోని యితర గ్రామములకున్న ఆంధ్రదేశములోని యితర జిల్లాలకును ఈ పయోగించు లాగు ద్యుష్టముల నుంచినచు బాలికలకు నోక భర్త గురుకులవాసము ఏర్పరచబడినది. పూర్వము గురుకులములలో చదువుకొనవారికి రాజకుమారుడైనను, బీదబ్రాహ్మణ బ్రహ్మచారియైనను, వివక్షతలేక ఉచితముగా, గురువాన్నిధ్యమున భజించులాగున అన్నవిక్రయము చేయకయే భోజనాది వసతులు ఏర్పరచబడినవి. భాగ్యవంతులకు కల్పిండులు పూటకులి రూములుగాక విగళయాపమున విద్యాలయమునకు ఎక్కువసమయము చేయవచ్చును.

గురుకులము ప్రారంభించబడి పదసార్ మూడుమాసములే యయిన కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలోనుండి ఎనిమిది సంవత్సరములు మొదలు వచ్చియు సంవత్సరములు వయస్సుగల యింకవి అయిదుగురు బాలికలు వసతిగృహమున ప్రవేశించి వైవిధ్యరచిన విద్యాసౌకర్యము చదువుచున్నారు. బాలికలయొక్క ఆరోగ్యము, మంచి వర్తనము మంచి అలవాట్లు వృద్ధిచేయుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలోనుండి బాలికలను చేర్చుకొనవలసినదని వచ్చియు దరఖాస్తులవచ్చి వున్నవి. వాకు కూడా చేర్చుకొనుదురు. ఇతర జిల్లాలోనుండి దరఖాస్తులు రాకపోవుటకు కారణము, విద్యాలయమును గురించి తెలియకపోవునోయే యని తలంచెదము. ఇప్పటికిని చేసినవారిలో, 6 గురు బ్రాహ్మణులు, 2 రు వైశ్యులు, 8 మంది కమ్మవాడు, రెడ్డు, 2 రు తెలంగాలు, తక్కినవారు యితర శూద్రకులమునకు చెందియున్నారు. భోజనములు కులముల ప్రకారములు చేసగా ఏర్పాట్లు చేయబడినది.

ప్రస్తుతము శ్రీమతి వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు గురుకులమునకు అధికారియైనారు. శ్రీమతగారు జమిందారుగా రైన రాజానాయకుల వెంకట రంగారావు బహద్దరుగారును, రాజా ముత్రికపడి భువంగరావు పంతులు బహద్దరుగారును, తేజోక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును, గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు, కొట లక్ష్మయ్య నాయుడుగారును, త్రిపురనేని రామస్వామి చాడకు బాంధవుగారును, కొనరాజు రామయ్య చౌరీగారును, తిక్కనరపు రామిరెడ్డిగారును, అయ్య తేజరాజేశ్వరరావుగారును, గంపలగూడెం కుమారరాజు, కొటరె కృష్ణారావు బహద్దరుగారును, పద్ది వెంకట సుబ్బయ్యగారును మొదలగు ఆంధ్రప్రదేశ్ముఖ పాలకవర్గముగా ఏర్పడి భారమును నిర్వహించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములోగని యితర ప్రాంతములలోగని వై పద్ధతుల ప్రకారము విద్యగరువులకు విద్యాలయము మరయుకలె యున్నట్లు కనబడెను. దీనిని క్రమముగా నోక పెద్దకాకాలగా వృద్ధిచేయవలెనని పాలకవర్గమువారి ఆశయము. దీనిని ఆంధ్రము అందరు అభిమానించి తమ బాలికలను పంపియు, విరాళముల నిచ్చియు, అభివృద్ధికి లేవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాజీవు దీక్షాభి దినములోను, ఇతర సమయములలోను, చందాలు వసూలుచేసి పంప గోరుచున్నాము.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
సహాయకాగ్యదర్శి.

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములను భుజించిన కస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మారవు. అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగములందు కష్టసాధనము క్రమముగ గలిగి దుర్బల మేర్పడి అయ్యవు క్షీణించును. 26 మూల దక్కె నెల రూపు 1-4-0. అమృతాంబనము దీప్తి, మదరాసు బొంబాయి.

హిందీసాహిత్య సమ్మేళనము

స్వాగత కారితీ సమితి

16-10-28 తేదీని కాకినాడ పురమందిరములో హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనము స్వాగతకారితీ సమితియొక్క కార్యనిర్వాహక సభయందు సాధారణసభను సభయను జరిగెను. ఈది గున తీర్మానములు ఆమోదించబడెను.

కార్యనిర్వాహక సభసభాతీర్మానములు

(1) 1928 సం॥ ము దిశెంబరు 23, 24, 25 తేదీలలో అఖిలభారత హిందీసాహిత్య సమ్మేళనమును కాకినాడ ముగిసిన పోలవరంలో జరుపుటకు ముగిసినపాటి కాన్ఫరెన్సువారిని యింగికారమునకై కోరవలెను. (2) వైవిధ్యముగనే కాకినాడ పురమందిర సంఘమువారిని కూడ కోరవలెను. (3) దేశీయ మహాజనసభా ఆహ్వానసంఘమువారిని హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనమునకు వచ్చు ప్రతినిధులు 50 మందికి బహులై ఒక పాక వేయుటకు కావలయు సామగ్రిని వాడ అడ్డవైయి యియ్యవలెనని కోరవలెను. (4) అవశ్యకమున ప్రేమనరీ, స్వాగతకారితీ సమితిసభ్యులకు ఖాన్దు ఫాంములు అచ్చనకు మున్నగు ఖర్చుకై ప్రస్తుతము 25 రూ కాన్ఫరెన్సుచేయవలెననిది. (5) స్వాగతకారితీ సమితి, శ్రీలక్ష్మి 2 రూ యేర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించడమైనది. (6) కాగితదర్శము యిదివలె పాతకాకినాడలో స్వాగతకారితీ సమితి కార్యాలయమునకై మూడునెలలు 20 రూ అడ్డవైయి మూడుమాసముల కరకు తీసికొనిన యింటిపయమై ఆమోదించడమైనది. (7) స్వాగతకారితీ సమితిలో సభ్యులను చేర్చుకొనుగాను, చందాలు వసూలుచేయుటకుగాను అగు ప్రయోజనపు ఖర్చులు స్వాగతకారితీ సమితివారే భరింపవలెను. (8) ఇదివరలో స్వాగతకారితీ సమితిలో సభ్యులను జేర్చుటకుగాను మొట్టొకటి సభ్యవారాయణ గారు ఖర్చుపడిన సొమ్ము కాన్ఫరెన్సు చేయవలెననిది.

సాధారణ సభసభాతీర్మానములు

(1) 24-9-28 తేదీని కార్యనిర్వాహక సభయందు 11 గురు సభ్యులు ఉండవలెనని యామోదించబడిన తీర్మానము రద్దుచేయుచు కార్యనిర్వాహకసభయందు వదాధికారులతో సహా 25 గురు సభ్యులుండవలెనని తీర్మానించడమైనది. (2) కార్యనిర్వాహకసభలకు కోరము కార్యనిర్వాహకసభ మందలి సభ్యుల సంఖ్యలో 4 వ మతు యుండవలెను. (3) కార్యదర్శులు నలుగురు ఉండవలెను. ఇదివరలో యెన్నుకొనబడిన కార్యదర్శులు యిరువురుగాక పండిత మృషీకేశ కర్మగారును, శ్రీయుత పండిత మల్లికార్జునరావుగారును కార్యదర్శులుగా నుండినవారు. (4) ఈక్రిందివారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా యెన్నుకొనబడిన.

అధ్యక్షులు:—కాకినాడుని వాకేశ్వరరావుపంతులుగారు
ఉపాధ్యక్షులు:—లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు.

కార్యదర్శులు:—దినవహి సత్యనారాయణగారు, పండిత మృషీకేశ కర్మగారు సబ్బివీను వెంకట సుబ్రహ్మణ్య క్రిష్ణారావుగారు

కోశాధ్యక్షులు:—కొమ డూరి కరగోపాచార్యులుగారు.

ఇతర సభ్యులు:—(1) డాక్టరు వి. కట్టాధి శిరానా మయ్యగారు (2) టి. కళ్యాణం పంతులుగారు. (3) అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు. (4) మల్లాది కృష్ణమూర్తిగారు. (5) బులు సుపాలమూర్తిగారు. (6) మొట్టొకటి సత్యనారాయణగారు (7) దేశరాజు సత్య సుబ్రహ్మణ్యగారు (8) తంగిరాల రామసోమ యాజులుగారు (9) కూచిమంచి నుబ్బారావుగారు. (10) జంధ్యాల శివన్నకాశ్రీగారు. (11) దేశవాద చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు (12) గోటిపాటి నూర్మలకృష్ణారావుగారు (13) సత్య వోలు బంగారు రాజుగారు. (14) రావిపాటి సత్యనారాయణ గారు (15) పండిత వారిహరకర్మగారు (16) జవాబ్ ఖాన్సీ ఖాదరువాలీ సాహెబుగారు (17) నేలకుంటి పాపాయమ్మగారు (18) గుమ్మడిదల దుర్గాబాయిమ్మగారు.

(5) పండిత మృషీకేశకర్మగారిని సనంబరు, దిశెంబరు మాసములలో స్వాగతకారితీ సమితియొక్క పనులను చూచుటకుగాను పంపవలెనని మద్రాసు హిందీప్రచార కార్యాలయమువారిని కోరవలెను. (6) మొట్టొకటి సత్యనారాయణగారిని అజీబరు సనంబరు దిశెంబరు మాసములలో స్వాగతకారితీసమితి సభ్యులను జేర్చుటకును, చందాలు వసూలుచేయుటకును పంపవలెనని ఆంధ్రహిందీ ప్రచారకార్యాలయము, దేశవాదవారిని కోరవలెను. (7) స్వాగతకారితీ సమితియందు సభ్యులను జేర్చుటకును, చందాలు వసూలుచేయుటకును, ఆంధ్రదేశ మందలి హిందీప్రచారకులను తోడ్పడవలసినదిగా కోరవలెను. (8) తిరిగి కార్యనిర్వాహక సభ సనంబరు 4 వ తేదీని సమావేశ మగుటకు తీర్మానించడమైనది.

దినవహి సత్యనారాయణ
సబ్బివీను వెంకట సుబ్రహ్మణ్య క్రిష్ణారావు
కార్యదర్శులు.

చెన్న పురి అయ్యర్ల ప్రచారిణి సభ,

41, హరిసూర్య, పుదుచ్చేరి, మద్రాసు

దొరతనమువారికి యేర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారి చివరి నిర్ణయమువారికి ఫిబ్రవరి నెలలోనే చేరిన అనగా 6 లేక 7 మాసములనుండి వారియొద్దనున్న ఆ విషయము పరిశోధించి దొరతనము వలన విషయము ప్రజల దరికిని తెలిపి యేర్పాటుచేసి, సామాజిక, రాజకీయ శాసనభలలో చేరిన వైద్యమునకు తమ ప్రోత్సాహము నొసగవలెనని తీర్మానము ఆయోజనమును గుమారు 3 సంవత్సరములైనను యంతరమున ఆవిషయము యేర్పాటు చేయకుండ, నిలిపివేట్టునకు ముఖ్యమంత్రి ప్రకారము ఈ కమిటీగారు దొరతనమువారికి సహాయకమేయైనది. సర్కారువారు తమ వైద్యములేని విషయములలో నిలువ కమిటీలను ఏర్పాటుచేయుటవారికి మామూలు కంత్రిమే. ఆయ్యర్ల విషయమునందు వారి కంత్రిమే వారు గాఢబలించినది.

ఎంతకాలము దనుక వి. ఎస్. ఎస్. వైద్యులు మన చేత ముందు అప్పగించబడునని, వైద్యపాఠశాలలందును ముఖ్యవైద్యులుగానుండులో అంత దనుక ఆయ్యర్ల వైద్యమునకు ప్రోత్సాహము ఒసగబడుట కష్టతరమని తేలియు తిరిగి వారు గాఢబలించుట గాక.

దీనిని చక్కగా గ్రహించిన తరువాత, జనము 2 విషయములు త్వరలో నిర్ణయించుకొన్నది.

(1) ప్రస్తుతము చేయుచున్న అంతరంగ పరిశోధనను ఆయ్యర్ల వైద్యపాఠశాలలకును ధన సహాయముచేసి, ప్రోత్సాహము నొసంగి, సమగ్ర వైద్యమునకై ఏర్పాటుచేయుటకు తమ యోగ్యతగలవారిని తేలిపి చేయుట.

(2) ఈ విషయము తన ఆదేశము విధునకు కలిపి, దీనిని జనము ముందులేదని దొరతనమువారు గ్రహించునట్లు చేయుట ప్రస్తుతము జరుగనున్న ఎన్నికలలో కూడ శాసనసభలో అభ్యర్థులు ఆయ్యర్ల వైద్యమునకు ప్రోత్సాహము నొసంగెదమనియు ఆవిషయమున శాసనభలలో ఖచ్చితముగా పరిశోధించుననియు పూచీ పడవలెను. ఓట్లలో చేరిన ఆయ్యర్ల వైద్యమునకు ధయ్యర్లవాళి మామూలు ఉపేక్షింపబడవలెననియు ఆయ్యర్లు గ్రహించవలెను.

ఈ విషయమున ప్రజలకు అధికమైన ప్రోత్సాహము గలగుటకు రాజ్యవైద్యకర్త, భ్యంతరి ఉన్నతవిద్యులలో డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనారాయణ, బి. వి. ఎస్. బి. ఆంజనేయ, ఎమ్. గారు, పట్టణమునకు వివిధభాగములలో మాజీ లాంతర ఉపన్యాసములను యిచ్చెదరు.

గతము దినములందు ఆయ్యర్ల ఓడములను తయారు చేయబడిన ఆయ్యర్ల వైద్యపాఠశాలను 9-10-28 తేదీ ఉదయమునండి 7-11-28 తేదీ సాయంత్రమునకు మద్రాసు, పుదుచ్చేరి, హరిసూర్య, 41 వ నెంబరు కల భవనమునందు అనగా ఆయ్యర్ల కళాశాలలో ప్రదర్శనము ప్రతి దినము మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి సాయంత్రము 6 గంటలవరకు తెరువబడి యుండును.

మద్రాసు ఆయ్యర్ల కళాశాలయందు ఆయ్యర్ల పండితులచే గతము కాలమున గురించి ప్రత్యేక ఉపన్యాసములు యిచ్చబడును.

ఆయ్యర్లవలనందు అభిమానులగు వారిందరు విచ్చేయ (పార్టీకులు, స్త్రీలకు) ప్రత్యేక స్థల మేర్పాటుచేయబడును.

ఉపన్యాసముల వరుస ఈ ప్రతిరోజు కళాశాలలో తెలుపబడును.

వివరములకు ఈ దినపత్రికలలోనే త్వరలో తెలుపబడును.

శ్రీ చెన్న పురి ఆయ్యర్ల ప్రచారిణి సభ,
41 హరిసూర్య, పుదుచ్చేరి, మద్రాసు

జ్వరహరి

సీసా 1-కి నెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరి అయ్యునుటలు నేరించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్త జ్వరములు మానును.

జులాబ్ మాత్రలు

నెల 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0

మనము సకాలమునకు సరిగా పెదవకుండిన ఆకలి మందగించి పొత్తికడుపు ఉల్బి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రము తినిన మలబద్ధిగము మాన్చి, ఆకలికి లిగి శరీరమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో నేపాళము చేర్చబడియుండలేద. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విశేషములు కావు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ముత్తరాజు సుబ్బారాయనిధి

బందరు

మహారాజశ్రీ, ముత్తరాజు సుబ్బారాయ, ఎమ్. ఎ. గారు చనిపోయిన వెంటనే, బందరునందు వారిపేరిటాడున కిచ్చుటకు అభిమానులును కలసి, "ముత్తరాజు సుబ్బారాయ మెమోరియల్ క్లబ్" అను పుంజును ఏర్పాటుచేసిరి. శ్రీ ముత్తరాజు గారు, బందరు నోబిల్ కళాశాలలో, కట్టవీరుకు బోధించి దాదాపులకు పాండురేక చరితమున తదితర హాంతులను ఆర్థికాస్థ్రు ము రాజకీయాస్థ్రుములను చెప్పించుచేడివారు. వారికి తెలుగు భాష యందు ఎక్కడు ప్రేమయుండుటచే, నాటకములను వ్రాయమొదలిడిరి. వారి "రాజ్యశ్రీ" నాటకమును చెన్న పురి నుండి విలాసవద్దగా మెచ్చుకొని, ఒక నువ్వర్ల పరికరమును బహుమానముగా నిచ్చిరి. వారియొక్క కృష్ణకులార్థర నాటకము విషయము వేరేచెప్పవలెకదలేదు. అది సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారిచే, చెన్నపట్టునుండు, విదారసారము ప్రదర్శించబడుటచే దానియొక్క గొప్పతనమును తెలియజేయును.

బందరునందు స్థాపించబడిన క్లబ్బు, నాటకములాది, వాటి ఆదాయమును, సుబ్బారాయ కుటుంబమునకు సమర్పించవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. బందరు వాలభరతనంజనువారు కళారాజునాటకమునిధికి 150 రూపాయల నిచ్చిరి, తదుపరి క్లబ్బువారు ముదారాక్ష నము, కర్నాటకరాజ్యవాహనము, చిత్రనీలము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, చంద్రహాసనాటకముల వాడి వాటి ఆదాయమును నిధికి యిచ్చిరి. తరువాత కలసి 1500 రూపాయలయైన. 18 వ ఆక్టోబరున యొక్కవారు వారి అభివృద్ధి నాటకముగా వందహాసము ప్రదర్శించిరి నాటకమునకు బందరు జిల్లాజడ్జి గారు డాక్టరుగాను వీడియో, కాలేజి ఉపాధ్యాయులు మొదలగు వారు విచ్చేసిరి. నోబిల్ కాలేజి వైసునీస్ పాల్ గారు శాస్త్రమున దొరగాను, శ్రీయత ముత్తరాజు సుబ్బారాయగారి ధారాబలమును అత్యున్నతమునందురిరి. తదుపరి కలసి జగన్మోహనరావు వారుగాను, ఎమ్. ఎ. మున్సిఫిల్ ఛైర్మన్ గారు, చిట్టి నుండరాయ చర్మ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు, సుబ్బారాయగారి గురించి కొన్ని వాక్యముల చెప్పిరి. తదుపరి నాటకము ప్రారంభమయెను. ఆంధ్రనాటక రంగభార్య చిరుదాకితులకు తెల్లారి నాక రాజరావుగారు, మంభీసునిపాత్రను, కందాడ శ్రీనివాసాచారిగారు విషయపాత్రలను ధరించిరి.

తెల్లారి నాకరాజరావుగారు యాభూర యదితరకు జూటి, హిరణ్యకేళుకు, భగవంతుకు, మున్నగు పాత్రలను అభినయించిరి. ఈ నాటివంధి ననుని పాత్ర అన్నిటికంటెను బాగుండెను. వారు పద్యములను, కీర్తనలను, కవిత వారిభాగ మంతయు వచనమునకే చెప్పిరి. ఇది కొంతమందికి రుచిపడ పోవచ్చునుగాని వారి భావప్రకటన విషయము విశేషము లోటుపెట్టులకు నీలలేదు.

నాటకానంతరమున శ్రీయత సుబ్బారాయగారివలనయని వెంటపెట్టుకొని కలసి జగన్మోహనరావుగారు తమ అభిప్రాయమును తెల్పిరి. తమ దగ్గరయే 1500 రూపాయల నిధి గాగలననియు అది బ్యాంకులో చేర్చుగా కాలయనని గాని అదిదొంగినియెడల ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లుగాగాని యించి సుబ్బారాయగారి ప్రభువు పుత్రుడు, మేజరు అయ్యెనకు వడ్డీ తదుపరి 1500 రూపాయల అనుభవింపట్టును ఏర్పాటుచేయబడుటకు వెదలచే నిశ్చయించబడినట్లు చెప్పిరి.

ఈ డెబ్బు ప్రోగ్రాములయందు ప్రజలదేని వెళ్ళమంది కలను. మొదట ఈ అభిప్రాయముతో నాటకములాడ నిశ్చయించుకొనినది ముగ్గురు. కళాభాని పి. కల్లెలక్ష్మీకాంతుగారు, నాటక గ్రంథకర్త ప. నుమర్తి యజ్ఞస్వామిగారు, కొట ఆంజనేయగారు. ఈ క్లబ్బువారి ఆదేశించిన అరునాటకములలోను, యజ్ఞస్వామిగారు, పిక్కినాటకమునందే పాత్రధరించిరి. క్ష్మీకాంతుగారు రెండునాటకములలో వేషమువేసిరి. కొట ఆంజనేయగారు మూడునాటకములలో వేషమువేసిరి. ఈ క్లబ్బుకు మేనేజరు గాయుని చిట్టా సాంబయ్యగారు ఎట్టుల 1500 రూపాయల నిధిని వీరిచేరికి ఆర్జియ్యగాయిచ్చిరి. క్లబ్బును మొదలిడినవారు వెనకకు వారి. ఈ కాలములో నాటకము కంపెనీలు ఎంత ఆదాయము చూపించగలవో అంతరకు తెలిసిన విషయమే. పోని సుబ్బారాయగారి యందు గల అభిమానుల క్లబ్బు యొక్క డెబ్బు పోనెడల తలంచినమా? మొట్టమొదట వాలభరత నంజనువారు అడిగిన కళారాజునాటకమునకు సాంబయ్యగారు ఆంజనేయగారు యజ్ఞకుమార్టికెట్టెలు అమ్మినను వచ్చిరి నాటకమునకు డెబ్బు 175 రూపాయలు. ఇట్టివిధిలో ప్రముఖుని కలంచ, కార్యమంతము, కమన్వెంటునే కలంపి, తుదకాకును కట్టుగా పనిచేయించి "1500 రూపాయలు" నిధిని సాంబించిన చిట్టా సాంబయ్యగారి ప్రవర్తన అందరును అత్యున్నతమునందునయెను.

బందరు పురవాసి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆక్టోబర్ 22-వ తేదీ సామనాకము

(1) భాస్కరములు

వస్తువు	కా 1-కి	రూ 45-0-0	మొదలు	55-0-0	ముగిసిన
బియ్యము	బస్తా	మొదలు	మరణ		
కుమారు తెనాలి	,,	రూ 45 గలది	రూ 12-0-0	18-4-0	
కల్లారి	,,	డిటా	,,	15-4-0	15-2-0
డిట్టి	,,	డిటా	,,	15-8-0	16-0-0
రాగము	కా. 164 బస్తా 1-కి	,,			8-2-0
నవ్వులు	,,	,,	24-0-0	26-0-0	

(2) వస్తు భాస్కరములు

వస్తువు	బస్తా 1-కి	రూ 205	రూ 12-0-0	రూ 14-0-0
కంబులు	,,	డిటా	,,	11-0-0 11-4-0
కెనలు	,,	డిటా	,,	11-8-0 12-0-0
మినుములు	,,	డిటా	,,	12-8-0 15-8-0
ఉలము	,,	డిటా 164	,,	7-8-0 7-12-0

(3) నూనె వస్తువులు

వస్తువు	కా 1-కి	రూ 177-0-0	178-0-0
నెయ్యము	కా 1-కి	,,	14-0-0 28-0-0
కొండాపురం నెయ్యము	కా 1-కి	,,	64-0-0 66-0-0
యెర్రక ప్రదేశము	,,	,,	60-0-0 62-0-0
తేనెనెయ్యము	కా 1-కి	రూ 146	మినుములు 144
అమడము	కా 1-కి	,,	142-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

వస్తువు	కా 1-కి	రూ 215-0-0	220-0-0
కారవము	,,	,,	215-0-0 220-0-0
వివరకాయలు (అంటూరి)	కా 1-కి	రూ 90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాతకట్టు నీలిమందు	కా 1-కి	రూ 40, 48	
కాకానీ పాతకట్టు	,,	,,	60, 65
తెలుగు కా 1-కి	,,	రూ 40-0-0	50-0-0
తింకపండు కా 1-కి	,,	రూ 85-0-0	46-0-0

(5) ఇనుము

వస్తువు	కా 1-కి	రూ 84-0-0	85-0-0
చక్రం	,,	,,	85-0-0 88-0-0
రథం	,,	,,	89-0-0 90-0-0

(6) లోహములు

వస్తువు	కా 1-కి	రూ 80-0-0	81-0-0
బంగారము, కులము 1-కి	,,	రూ 24-8-0	25-0-0
గరగము 1-కి	,,	,,	15 14-0
ఇర్రడి కా 1-కి	,,	రూ 300-0-0	312-0-0
రాగి డిటా	,,	రూ 840-0-0	845-0-0
అపూ చెక్కర కా 1-కి	,,	రూ 44-4-0	44-8-0

(7) రంగులు ఆలిజరై

వస్తువు	20 డిగ్రీలు	రూ 138-0-0	138-0-0
వోల్టేజి	డిటా	,,	185-0-0 140-0-0

వాయువునొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలోగిరి, తిరుపదార్థములలో గాని మార్పులకు, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లపండులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల విగడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కడలుకుట వీలవెనుల సర్వారోగములు విగడియుట మొదలగు నవి. ఈ మందును కొన్ని ప్రాంతముల ప్రాంతాల్లోనే సందులయందు పోటు నొప్పులు పోయి కఠినము యధాస్థితికి వచ్చును. వాగ్ధల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపాములతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

కపహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-5-0

దగ్గు వ్యాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు కైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. కఠికాలమున ప్రవరించు దగ్గు. వ్యాసకోశముల నూత్న వ్యాసములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు నేరించవలసిన మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

కఫహరియారము

చిన్నదబ్బి 1-కి 0-8-0 (6 డెబ్బిల మందుగలది) 1-కి రూ 2-0-0

ఈ మార్గము వనమాలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బునము, కాశపీస, కైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

అన్నతాంజనము

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూత్వమండలి
అమలాపురం
మూలకలతోడను
లోనామలతోడను
కయారు చేయబడిన
జీవీయ దివ్యామృతము.

ఈ దివ్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమోఘకర్త. మూత్రమును, మధ్యధారువును, మాంసమును శుభ్రపరచుటకు బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు శక్తిని పోషింపబడును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనోగులకు, నరముల యందు జలములేని తోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి జీవామృతము చలువచేయును.

అజీర్ణము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును పోగొట్టి, శోషికి మంచిదని అకలిని మనస్సునకు మంచికాస్తా హమును కలిగియున్న వారిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది దివ్యామృతమును శరీరకర్త కిమించి పనిచేయును. జ్వరముల సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు గురైనాము లేదు. యియ్యది కేవలము అమూల్యములైన పీచులచే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. (ప్రయమా రీతివస్తుల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-00)

ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజి పైరాళా తయారుగా నివ్వవలెను. మా మందుల బాపితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

తంతిలక్షణ:-పండిట్, మదరాసు.

నెం. 41 ఆచారప్పగోవిధి, మద్రాసు.

- మా బొంబాయిలు } (1) మెసర్సు దార్విన్ అండు కో, రత్నబజారు, పిథి.
ఈ ప్రక్క తెలుపబడిన } (2) మిస్టర్ కె. వి. శుభ్రామయ్య, మూర్మామలై, ఈవినింగుబజారు.
వారివద్దకూడ దొరకును. } (3) స్వాస్థ్య ఫార్మసి, వెద్దపిథి, తిరువళ్ళీ, మద్రాసు.

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON

V Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.
TESTIMONIALS.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed page of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses.

In all important towns and cities of India, Burma and Ceylon arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Darban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A. and Germany interested in trade with India are also given.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of this very substantial volume.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-go-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchant and tradesmen on the look-out for improving their business.

BUSINESS DIRECTORY COY.,
15, Angappa Naick Street, MADRAS.

Printed and Published by K. Nagaswara Rao, Editor at the Andhrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.

పతాక కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుకలిగి నువ్వులను నుంచును. తాంబూలముతో గాని నిడిగాగాని 1-కి మాత్రము తుమ్మకొని అనందముగా నుంచుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలంబు, జ్వరము, నన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, శ్లేష్మ, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోషములు, శబ్దలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వృజాయుధమువలె పనిచేయును. నలకొలిది సీసాలు చిక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-8
200 మాత్రలసీసా 1-కి రూ. 0-4-0; దశక సీసాలు రూ. 2-8-0
వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రూ. 0-6-0.
వి. పి. పి. అండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి. తెలుగుజిల్లా

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుటచే ఆయుస్సు, అండము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి పీడితానైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల్లుబుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1
వైద్యవిద్య కావలసినవారు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ

3198

27 నైజాబాదుకోడు, మద్రాసు

మా అజీరనివారిణి

పులితేపును, అజీర్ణము మొదలగు నవి కొద్ది కాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుండియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని తప్పక కుదురును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, అకలిని కలిగించును. పిత్తము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. బొంబాయి నుండియు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. అజీర్ణ వ్యాధిగలవారు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు నలకొలిది నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/-
కావలసినవారు ఈదిగు విలాసమునకు ఆర్డరులు పంపవలెయును.

శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్స్,

3361

తెలంగాణ నెం. 166.

323, తంబుకెట్టి పిథి, మద్రాసు.

దేహము

అందువిషయమున అకరిమిత మగు జాగ్రత్త శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను

అలంకరితహమాత్రులయడపయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే.

మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు వాటిల్లును.

సర్వమునకుగాను:-

అలంకరితహ బొంబాయి

26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అని వ్రాయండి.